

veto

nummer 24

16 maart 1998

Jaargang 24 - 1997-1998

algifte : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

VAO: nieuwe aktie tegen verhoging inschrijvingsgeld

p. 3

Millennium: apokalips nadert

pp. 8-10

Grooverider donderdag in Leuven

p. 13

Zonder verwarming in verwaarloosd kot

Studenten dagen kotbaas voor de rechter

Tien studenten sleurden vorige week hun kotbaas, de Naamloze Vennootschap Morgan Investment, voor de rechter omdat deze op grove wijze aan zijn verplichtingen als verhuurder verzuimde. Het studentenhuus waar zij een kamer huren moet het al geruime tijd zonder verwarming en warm water stellen en is volledig onderkomen geraakt omdat Morgan Investment de nodige herstellingen niet liet uitvoeren. De oorzaak: wanbetalingen en slechte financiële papieren bij de vennootschap. Omdat ze weinig hoop hebben op verbetering van de situatie, vroegen de studenten de verbreking van hun huurovereenkomsten aan. Dinsdag wordt een uitspraak van de Vrederechter verwacht.

Stel je het volgende verhaal voor: je huurt een kot in een studentenhuus, en op een koude winterdag blijkt dat de verwarming het niet meer doet en er geen warm water meer uit de kraan komt. Bovendien laat de maatschappij die instaat voor de watervoorziening je weten dat de watertoevoer elk moment volledig kan worden afgesloten. In paniek vraag je je af of je vergeten bent je huur te betalen maar wat blijkt? Het is je huurbaas die zijn rekeningen niet betaald heeft omdat de vennootschap waarvan hij afgevaardigd bestuurder is op het randje van een faillissement staat. Meteen begrijp je waarom de stookolievoorraad niet werd aangevuld en waarom ook de dringende herstellingen nog steeds niet zijn uitgevoerd. Je weet nu wel waar het probleem zit, maar ondertussen zit je nog steeds in de kou.

Negenentwintig

Een vergelijkbaar verhaal overkwam onlangs tien Leuvense studenten die een kamer huren in het studentenhuus in de Vanderkelenstraat op het nummer negenentwintig. Zij huren die kamer van de NV Morgan Investment, die tevens eigenaar is van een hele reeks studentenhuizen in de Bondgenotenlaan en de Vital Decosterstraat. Omdat de NV schulden heeft bij de ASLK liet deze laatste in januari beslag leggen op de waarborgen en huurgelden. Dat resulteerde eind februari in een zogenaamde overdracht van schuldvorderingen, wat betekent dat de studenten van dat moment af hun huurgelden rechtstreeks aan de ASLK moesten betalen. De studenten werden hier zowel door de ASLK als door Morgan Investment van op de hoogte gebracht. Op dat vlak zijn er dus geen problemen.

In het studentenhuus stapelden de problemen zich ondertussen echter op. Er is nu geen verwarming meer omdat Morgan na-

The Lau was een van de artiesten die afgelopen week de VRG-Ekonomikaproms opfleurd. Hoe hij en de rest het er vanaf bracht, lees je op pagina 5 en 16.
(foto Jimmy Debruyne)

liet nieuwe stookolie te laten leveren, waardoor er evenmin nog warm water in het huis aanwezig is. Ook de nodige herstellingen waarvoor de NV moet instaan, werden niet uitgevoerd, met het gevolg dat het huis onderkomen raakte. Alsof dat nog niet genoeg was, dreigt de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening er mee de watertoevoer te zullen afsluiten omdat de vennootschap reeds gedurende lange tijd geen facturen meer betaald heeft. Omdat deze situatie onhoudbaar was voor de bewoners van het huis stapten enkele studenten naar de Huisvestingsdienst van de KU

Leuven voor advies. Er werden in totaal ook drie aanvragen — waarvan één in naam van alle huurders — verstuurd naar Morgan Investments, waarin de vennootschap met aandrang werd verzocht de meest dringende problemen op te lossen. Hierop werd echter totaal niet ingegaan. Dit alles doet uitschijnen dat Morgan Investment te kampen heeft met serieuze financiële problemen en niet meer in staat is haar verplichtingen als verhuurder na te komen.

Daarom belegden de bewoners van het huis op vierentwintig februari een kotvergadering om een gezamenlijk standpunt te

bepalen. Ze besloten dat de situatie onhoudbaar was en dat gerechtelijke stappen onvermijdelijk waren geworden. Als ze hierover raad vroegen op de Huisvestingsdienst, adviseerde men daar om een gezamenlijk kortgeding aan te spannen tegen Morgan Investment en de onmiddellijke verbreking van de huurovereenkomsten te vorderen. Als dat zou gebeuren via de advokaat van Sociale Raad — de geleding van de Leuvense Overkoepelende Studentenorganisatie die zich ondermeer bezighoudt met de huurwaarborgprocessen — zou het de studenten niets kosten, aangezien Sociale Raad in dat geval de gerechtskosten zou voorschieten.

Schadevergoeding

Tot zover wat voorafging. De tien studenten hebben nu inderdaad de advokaat van Sociale Raad onder de arm genomen en via een verkorte procedure werd Morgan Investment gedagvaard om vorige week dinsdag voor het Vrederecht te verschijnen. Om bovenstaande redenen vroegen de studenten aan de vrederechter de onmiddellijke verbreking van de huurcontracten en de teruggave van de huurwaarborgen en een deel van de betaaldé voorschotten. Ook werd een schadevergoeding gevorderd gelijk aan één maand huur. De vertegenwoordiger van Morgan Investment beweerde bij hoog en bij laag dat alle problemen nog binnen de week opgelost zouden zijn, maar daar hebben de studenten weinig vertrouwen in. Het vonnis van de vrederechter wordt deze week dinsdag verwacht.

Wat de vrederechter ook moge beslissen, het is weinig waarschijnlijk dat deze tien studenten ooit nog hun huurwaarborgen zullen terugzien. Zelfs al zou het vonnis hen volledig in het gelijk stellen, dan nog blijft het probleem van de uitvoering ervan. Aangezien de NV Morgan Investments duidelijk in slechte financiële papieren zit, is het nog maar de vraag of er ooit voldoende geld zal zijn om de studenten te geven waar ze eigenlijk recht op hebben. Bij de schuldeisers komen de huurders immers ergens achteraan in de lange rij. En dan blijkt maar weer eens de zwakke juridische positie van studenten die een kot huren dat eigendom is van een vennootschap. Daarom pleiten de studenten en de Huisvestingsdienst al geruime tijd voor een wettelijke regeling die verhuurders van studentenkamers verplicht om de huurwaarborg op een geblokkeerde rekening te storten. Alleen in dat geval kunnen studenten die gekonfronteerd worden met een nalatige verhuurder werkelijke rechten laten gelden op hun huurwaarborg. Wordt eens te meer vervolgd.

Kristof Daniels

Minister Van den Bossche onder druk

Orige week maandag stemde de Akademische Raad (AR) in met de verhoogde inschrijvingsgelden voor zes voortgezette academische opleidingen (VAO's). In de vorige Veto stond al te lezen dat deze verhoging juridisch op losse schroeven staat. Ondermeer daarom protesteerden een twintigtal studenten van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (Loko) hier tegen, maar ook dat mocht dus niet helpen.

De aktievoerders hadden een drempel gebouwd aan het Huis van Chièvres in het Begijnhof waar de AR vergadert. Deze drempel stond symbool voor de financiële drempel die sommige studenten zullen ervaren als ze volgend jaar een VAO willen volgen waarvan het inschrijvingsgeld verhoogd is. Verder wezen de studenten op het feit dat de beslissing volgens hen grondwettelijk niet in orde is. Sinds de vernietiging van het dekreet op de VAO's in 1995 door het Arbitragehof, is er immers een juridisch vakuüm. Minister van onderwijs Van den Bossche (SP) had in 1994 een dekreet ingediend dat in een nieuwe regeling voor de VAO's voorzorg. Hij deed dit omdat de tot dan van toepassing zijnde regels uit 1991 niet meer betaalbaar waren voor de overheid. De universiteiten kregen tot dan een financiering per student. Ze gingen meer VAO's inrichten, de overheid betaalde toch. Van den Bossche wou een enveloppefinanciering invoeren, wat maakt dat de universiteiten de VAO's moeten inrichten op basis van een vast bedrag, onafhankelijk van het aantal ingeschrevenen. In ruil mochten de universiteiten een hoger inschrijvingsgeld vragen. Dat dekreet van de minister werd dus vernietigd.

Voor de vergadering van de AR werd

(foto Jeroen Lissens)

de regeringskommissaris — de man die moet toezien op de naleving van de

de konklusies van het vernietigingsarrest echter maken dat de oude wetgeving niet

onderwijs-wetgeving door onze unief — hierover door de studenten geïnterpelleerd. Volgens regeringskommissaris Bosmans "moet men een keuze maken tussen wat wettelijk is en wat opportuun is". Frans Van Nieuwenhove, directeur van het rektorat, noemt de beslissing van de AR wél in overeenstemming met de grondwet. De oude wetgeving uit 1991, het zogenaamde dekreet Coens, is volgens hem terecht van kracht. De studenten menen dat

meer mag toegepast worden omdat die niet in overeenstemming is met de grondwet. Er is immers geen dekretele beperking meer van het bedrag en het aantal VAO's — iets dat het legaliteitsbeginsel van artikel 24 van de grondwet vereist — waarvoor hoger inschrijvingsgeld gevraagd mag worden.

Voorts staat in het dekreet Coens dat universiteiten wel een hoger inschrijvingsgeld kunnen vragen, maar dat ze dan geen beroep meer kunnen doen op financiering van de overheid. Op dit ogenblik is er, na het arrest van het Arbitragehof van 1995, zelfs geen financiering meer voor VAO's voorzien door de overheid. "We dringen dan ook aan op een snelle wettelijke regeling, het is aan de minister om daar werk van te maken", aldus nog Van Nieuwenhove. Naast een initiatief van de minister, waar hij naar verluidt al mee begonnen is, werkt ook de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) aan een voorstel van dekreet. De Vlor heeft daarvoor een werkgroep geïnstalleerd die bestaat uit vertegenwoordigers van alle aktoren uit het hoger onderwijs.

Belgen

Rektor Oosterlinck verklaarde voor de AR dat onze unief "enkel meer geld zal vragen aan de buitenlanders die overheidsbeurzen krijgen om hier te studeren. Voor 'onze studenten' zijn er mogelijkheden om van een verminderd tarief te genieten." Nochtans zijn de opleidingen Psychoterapie en Seksuologie nu juist opleidingen die bijna uitsluitend door Belgen gevolgd worden. Een vertegenwoordiger van de Psychologische Kring merkte op dat "studenten die een psychoterapie-opleiding volgen het vaak erg moeilijk hebben per jaar die extra 40.000 frank te betalen. Er wordt namelijk gevraagd dat ze al halftijd werken vooraleer ze aan die opleiding beginnen. Omdat de arbeidsposten in de klinische sektor zo al niet dik gezaaid zijn, doen ze vaak vrijwilligerswerk. Ze moeten dus al gratis werken en bovendien ook nog meer inschrijvingsgeld betalen."

Ludwig Deweghe

Met Filip Dewinter debatteren over het cordon sanitaire

Als de aarde rond is dan is de aarde rond

U gesjeesd politiekommissaris Johan Demol bij het Vlaams Blok politiek onderdak heeft gevonden wordt het in Brussel misschien moeilijk om de handhaving van het cordon sanitaire rond die partij — een van de eisen van de antiracisemanifestatie op 22 maart in Brussel — te blijven verzekeren. Genoeg redenen voor een debat, vonden de Leuvense VLD-jongeren die, blauwe flyers en kortgerokte hostess ten spijt, slechts een dertigtal kijkklustigen konden bekoren met hun debat over strategieën die tegen het Vlaams Blok gebruikt kunnen worden. Uiterst rechts aan tafel zat Filip Dewinter (VB). Een debat — moderator Ivan De Vadder zou het achteraf het meest bizarre noemen dat hij ooit leidde — moest echter kunnen, vonden ook de andere deelnemers.

Dewinter, wiens komst enkele jaren geleden op een debat in het Leuvense kwa publieksreactie steevast meer weghad van een optreden op het smartlappenfestival dan van een debat, bleef ditmaal het boegeroep bespaard: enkele van zijn partijmilitanten waren zelfs naar het Wagehuys afgezaakt. De publiciteit die het cordon met zich meebrengt kan volgens hem de groei van zijn partij enkel stimuleren: democratisch of niet, de legitimatie van het Blok is de kiezer, aldus Dewinter. Eddy Boutmans (Agalev) was de eerste om die stelling te betwisten: om aan de macht te komen heeft het Vlaams Blok een coalitie nodig, en zolang

die niet mogelijk is zou het Blok enkel ter plaatse kunnen blijven trappelen. Boutmans zei niet te kunnen geloven dat het Vlaams Blok het cordon graag heeft.

Bal

Enkel bij de gratie van een cordon sanitaire kan de SP zich in Antwerpen blijven handhaven, sprak Dewinter zichzelf tegen. Zijn uitspraak dat "onze goede vrienden van de VLD" daar de "argelozen van dienst" zouden zijn, ontlokte Stef Goris (VLD) weinig meer dan een groen lachje. Over het feit dat een coalitie met het Blok onmogelijk is, waren de vertegenwoordigers van alle de-

mokratische partijen het nochtans eens. Dat was niet het geval bij de kwestie of een amendement of motie van het Blok al dan niet bespreekbaar moet kunnen zijn voor andere partijen. "Wij spelen op de bal, niet op de man", aldus Stef Goris, die later nog zou pleiten voor het verlaten van de traditionele links-rechtsterminologie. "Een goed voorstel is voor ons bespreekbaar." Bruno Tobback was niet akkoord: "Desnoods dien ik dezelfde tekst in met mijn eigen naam erop." Volgens hem is het precies via dergelijke kleine dingen dat het Blok bij het beleid betrokken wil worden, of zoals hij het zelf uitdrukte: "Ze zouden een motie indienen om te zeggen dat de

aarde rond is".

"Als de aarde rond is, dan is de aarde rond", vond Herman Lauwers (VU): als het Vlaams Blok een resolutie gaat steunen die een andere partij indient, komt het volgens hem wat lullig over als die dan neen gaat zeggen omdat het Blok ja zegt. En het Blok zegde vanalles: Filip Dewinter meende de hypokrisis van een cordon te kunnen aantonen door te weten dat verschillende hooggeplaatste CVP'ers op het sekretariaat van het Blok zouden zijn komen bedelen om steun voor bepaalde voorstellen. "U liegt!", riep Trees Merckx (CVP) uit. Even ontstond er dan hilariteit in de zaal om de veelzeggende verdediging van Dewinter: "Liegen of niet, ze zijn hypokriet."

Zand

Toen de vraag gesteld werd of het programma van het Blok wel door de beugel kon, waren alle democraten het erover eens dat dat in het buitenland niet zou kunnen. Zelfs Dewinter wist dat een slogan als "Eigen volk eerst" je in Nederland al een veroordeling kan kosten, maar ging er prat op dat zijn partij in België nog nooit effectief wegens racisme was veroordeeld. Bruno Tobback vond het al sterk dat het Vlaams Blok hier dan zijn racistisch programma überhaupt nog mag komen verdedigen in het parlement. Ook Eddy Boutmans vond dat de democraten momenteel te braaf zijn: "we geven hen jaarlijks tientallen miljoenen subsidies op kosten van de belastingbetaler".

De toeschouwer die een konstruktief debat over een strategie tegen het Blok had verwacht, bleef evenwel op zijn honger zitten: konkrete voorstellen bleven uit, en het geheel verzandde een beetje in het ieder-voor-zich weerleggen van de uitlatingen van Dewinter, die met de glimlach dwarslag.

(foto Joost Helsen)

Jeroen Lissens

“Acco heeft het imago van een winkel die eens dringend geverfd moet worden”

Wat goed is voor Acco, is goed voor de studenten. Ongeveer zeventig procent van de studentenbevolking heeft een aandeel in de koöperatieve vennootschap, die mee beheerd wordt door studentenvertegenwoordigers. De opbrengst van die aandelen levert het kapitaal waarmee Acco aan een treffelijke prijs kwaliteitsvolle boeken, cursussen, kantoor materiaal en kopies kan aanbieden. Zeggen dat Acco een bedrijf in nood is, zou zwaar overdreven zijn. Drukkerij, kopiedienst en ook de uitgeverij leverden de afgelopen jaren verdisseleerde resultaten af. Toch is Acco niet zonder problemen, en die situeren zich voornamelijk in de sektor waarmee de student het vaakst in contact komt: de distributie, dat wil zeggen de kursusedienst en het winkelbeheer. Dat heeft er toe geleid dat de verantwoordelijke directeur distributie, Luc Van der Velpen, moest opstappen. Met zijn plaatsvervanger Ludo Van Gompel, voordien aan de slag bij Acco-Antwerpen, had Veto een gesprek over het imago en de communicatie van zijn bedrijf, want daar ligt volgens Van Gompel de kern van het probleem.

Veto: Als een voetbalploeg niet draait, wordt de trainer buitengesloten. Is het dat wat niet gebeurt is bij Acco?

Ludo Van Gompel: «Wat hier met mijn voorganger is gebeurd, zou ik niet op die manier willen beschrijven. Het is wel zo dat er bij Acco, vooral op operationeel vlak, een konflikt was gerezen tussen Luc Van der Velpen en een aantal van zijn collega's. Dat komt in het dagelijkse leven ook voor: één of in twee of drie relaties houdt geen stand. In zo'n geval ga je beter uit elkaar.»

Veto: U komt van Acco-Antwerpen, maar ook daar draait de winkel niet naar behoren. Acco biedt er te weinig cursussen aan zodat studenten niet geneigd zijn zich een aandeel aan te schaffen.

Van Gompel: «Acco heeft in Antwerpen een bestaande wetenschappelijke boekhandel — Somville — overgenomen. Dat was een winkel met een uitstekende reputatie, die evenwel door een opvolgingsprobleem snel ineen gezakt is. Acco zit daar nu vlakbij de Ufsia-kampus, een uitstekende ligging, maar op die campus zitten maar een goeie tweeduizend studenten. De omzet ligt er bijgevolg heel wat lager dan in Leuven, en daarbij komt dan nog dat de Antwerpse markt heel wat meer concurrentieel is dan hier. Maar de toekomst ziet er goed uit. Op korte termijn zouden er zo'n vijftienhonderd studenten bijkomen. Wie zich volgend jaar inschrijft in humane wetenschappen aan de Ufsia, zal er wellicht zijn hele cyclus kunnen afmaken.»

Veto: Maar is het probleem niet eerder dat Acco in Antwerpen vrij weinig cursussen aanbiedt, zodat het de moeite niet loont om een aandeel aan te schaffen?

Van Gompel: «Het klopt dat we daar voorlopig nog maar een gering aantal cursussen kunnen aanbieden. De uitbouw van dat cursuspakket moet dan ook een prioriteit worden in het Antwerpse beleid. Acco verkoopt er wel vrij veel boeken, maar minder aandelen.»

Oubollig

Veto: Werkt het aandelenstelsel in het algemeen nog bevredigend?

Van Gompel: «We verkopen nog altijd vrij veel aandelen aan eerstejaars, net omdat je in Leuven daar wel een volwaardig cursuspakket tegenover kunt plaatsen. Mijn betrachtiging is nu om het aandeel valabel te

houden voor wie afstudeert. Dat is nog een mogelijke groeiemarkt voor Acco.»

Veto: U vindt dus dat het concept van de koöperatieve vennootschap zinvol blijft voor Acco.

Van Gompel: «Men praat wel eens met een zeker dédain over de koöperatieve vennootschap (KV), als ware het iets uit een lang vervlogen tijd. Heel wat KV's zijn inderdaad verdwenen, maar er bestaan er ook nog een hoop, en die draalen erg goed. Het idee van de KV lijkt me dus niet ach-

lijken naar een andere vestigingsplaats. Maar dat betekent toch niet dat we onze winkel in de Tiensestraat geen likje verf meer mogen geven, hé.»

Veto: Acco komt ook wel eens in aanvaring met de kursusediensten van de studentenkringen. Beschouwt u hen als partners of als concurrenten?

Van Gompel: «We werken heel veel samen met de kringen. Een groot deel van onze omzet wordt gerealiseerd dankzij die kringen. Toen ik hier toekwam, heb ik de meeste

(foto: Jeroen Lissens)

terhaald, al moet het wellicht een beetje geaktualiseerd worden. In de winkel moet je dezelfde service aanbieden als in gelijk welke andere winkel. Dat is maar logisch. Maar los daarvan biedt een KV-structuur heel wat voordelen tegenover een gewone prive-onderneming, waar je ook met aandeelhouders te maken hebt, maar die zijn alleen maar geïnteresseerd in winst maken. Een koöperatieve vennootschap als Acco moet ook gerund worden als een modern en dynamisch winkelbedrijf, maar kan zijn winst volledig weer ten goede laten komen van de KV.»

Veto: Acco moet dezelfde dynamiek uitstralen als elke andere moderne winkel. Dan heeft u nog wel wat werk voor de boeg.

Van Gompel: «Inderdaad. Ik heb me de voorbije drie jaar bezig gehouden met de reorganisatie van een winkelketen in Oost-Europa. Toen ik voor het eerst weer in de Acco hier kwam, moest ik denken aan die winkels in het oostblok. Sorry hoor, maar dat kan zo niet verder blijven bestaan. Het mag een beetje studentikoos zijn, maar we moeten niet overdrijven. Het is niet omdat je een koöperatieve bent dat je niet moet mee evolveren met de markt. Het is aanpassen of verdwijnen, een andere optie is er niet.»

Veto: Heeft Acco in het algemeen geen imago-probleem? In de zin dat Acco eigenlijk helemaal geen imago heeft.

Van Gompel: «Acco heeft wel degelijk een imago, alleen vrees ik dat het geen al te positief is. Bij Acco stel je je een oubollige winkel voor, met rekken die er al een eeuwigheid staan. Acco heeft het imago van een winkel die dringend eens geverfd zou moeten worden. Een belangrijke kwestie is de geplande verhuus. Heel dit blok is de eigendom van Ambachten en Neringen, en op korte termijn zullen wij moeten uitk-

van die kringen uitgenodigd om eens te kijken hoe we onze samenwerking nog zouden kunnen verbeteren. De kursusediensten kunnen voor ons de rol spelen van extra verkooppunt, zodat de chaotische toestanden in de eerste week van het academiejaar in de winkel beperkt kunnen worden. Die kursusediensten draaien meestal erg goed, sommige misschien zelfs beter dan Acco zelf (lacht). Aan de andere kant zijn er ook een aantal cursussen die wij niet aanbieden, bijvoorbeeld omdat de oplage te klein is. Bij ons is een cursus een boek, met een kafd, een ISBN-nummer en een zekere garantie dat hij verkrijgbaar blijft voor alle studenten. Voor cursussen met een kleine oplage is het niet altijd haalbaar om die onder die voorwaarden aan een redelijke prijs aan te bieden. Dan is het goed dat er kursusediensten zijn om dat op te vangen.»

Veto: Een aantal profren/wij liever zijn cursussen niet bij Acco uitgeven, omdat dat minder wetenschappelijke credits oplevert dan een prestigieuze boekpublicatie bij een andere uitgeverij.

Van Gompel: «Wij maken een onderscheid tussen onze kursusedienst en onze boekenuitgeverij. Zo'n boek is eigenlijk een verlengstuk van een cursus. Op een bepaald moment krijgt zo'n cursus een zekere maturiteit, zodat hij ook nuttig kan zijn voor een andere markt dan die van de studenten. Dan maken wij er, uiteraard in samenspraak met de auteur, de prof, een boek van dat in principe in elke wetenschappelijke boekhandel verkrijgbaar is. Zo'n boek is een even waardevolle wetenschappelijke publicatie als van gelijk welke andere uitgeverij. Ik zie het probleem dus niet echt.»

Veto: Acco probeert al jaren om de chaos bij de kursusedistributie in het begin van het academiejaar op te lossen. Toch blijven die problemen elk jaar terugkomen.

Van Gompel: «In het begin van het jaar moeten er veel mensen tegelijk bediend worden. Dat zal altijd wel zijn specifieke problemen met zich mee brengen. Wat daar aan verbeterd kan worden, zal verbeterd worden. Dat is één van onze hoofdbekommernissen. Maar ik wil er wel op wijzen dat er slechts bij vijf procent van de cursussen problemen rijzen in het begin van het academiejaar. Dat is dus slechts een fractie van het totaal aanbod. Vaak gaan die klachten een eigen leven leiden, en op de duur lijkt het of er niks in orde is. Soms kan Acco er zelf ook niet veel aan doen. Als een prof op de vrijdagavond voor het begin van het jaar zijn diskette binnenlevert, kunnen wij onmogelijk tegen de maandag daarop zijn cursus in de winkel liggen hebben. Wel moeten wij onze communicatie in zo'n geval beter verzorgen. Je moet de studenten niet met een kluitje in het riet sturen. In plaats van te zeggen: "De cursus is er

niet, kom morgen nog maar eens terug" kunnen we beter korrekte informatie verschaffen, ook al moet je dan zeggen dat een cursus nog veertien dagen op zich zal laten wachten.»

Veto: Een andere studentenklacht: "De Acco-winkel is te duur."

Van Gompel: «Wel, als je van een imago-probleem spreekt dan is dat daar een duidelijk voorbeeld van. Acco heeft een imago van duur te zijn. Ik heb voor de papierwaren een prijsvergelijking laten maken en daaruit is gebleken dat wij ten opzichte van onze concurrenten helemaal niet duur zijn. We zijn gemiddeld zelfs vijftien procent goedkoper. Het is dus enkel een kwestie van imago en van communicatie. We moeten het commerciële spel gewoont meespelen en nu en dan eens aanbiedingen doen. In het Frans spreekt men van "l'île de péris dans l'océan de l'opulence". Bij GB of Delhaize verkopen ze aan het begin van het jaar schoolprodukten tegen een scherpe marge of zelfs aan inkoopprijs omdat dat konsumenten aantrekt, die tegelijk ook andere produkten meenemen die wel aan de normale prijs worden aangeboden. Zo creëer je een imago, en Acco moet daaraan meedoen.»

Veto: Zou het een goede zaak zijn mocht Acco gesubsidieerd worden door de universiteit?

Van Gompel: «Ik ben daar geen voorstander van. Acco moet geen schrik hebben van de vrije markt. Met zo'n subsidiëring vervals je de markt en bovendien creëer je een zekere luiheid in je bedrijf. Acco moet gerund worden zoals een modern, dynamisch bedrijf. Het moet zijn service blijven verzorgen en tegelijk een behoorlijk resultaat neerzetten, zodat er voldoende geïnvesteerd kan worden in de uitgeverij of in de winkelinfrastructuur.»

Bart Eeckhout

Van disko tot disko, en verder

Uorige week maandag werd Sporthal De Naeyer voor de gelegenheid omgetoverd tot konserthal. De gelegenheid, dat was de tweede editie van de VRG-Ekonomikaproms: popmuziek op klassieke wijze. De muzikanten kweten zich met flair en kunde van hun taak, de toeschouwers vonden dit jaar wel allemaal een comfortabel zitje. Alleen de kers op de taart, de ekwivalenten van de DEUS-nummers van vorig jaar, prijkte niet in haar volle rijpheid.

Het konsert werd op gang gestreken op de notenreeks die Richard Ashcroft van The Verve nu hoogstwaarschijnlijk vervloekt — hij zal aan "Bitter Sweet Symphony" immers geen frank verdienen. Maar de gedrevenheid van het Collegium Instrumentale Dulce Falconi was er niet minder om. De tweede studentenproms konden beginnen om alles te worden behalve een bitter sweet symphony. Daar waren organisatorisch kosten noch moeite voor gespaard. Vooreerst leende de nieuwe sporthal De Naeyer zich uitstekend voor het talrijker publiek en de affiche bevatte de fine fleur van de Belgische pop.

Over het algemeen was de klank, het begin en wat sporadisch gepiep uitgezonderd, van een goede kwaliteit, in die mate dat het verschil tussen de studentenovertredens en de professionele artiesten vager wordt. Met in het achterhoofd het motto "als we er niet over schrijven was het goed" kwamen we tot een dubbele vaststelling. Bij de bekende gasten vonden we alleen Thé Lau op zijn waarde geklopt. "Slapen, dromen, zweten, vergeten" — what's in a name — ging wat de mist in door de mindere gedrevenheid van de frontman van The Scene. Het is zelfs voor zo'n doorwinterde artiest natuurlijk ook niet makkelijk om slechts voor één nummer voor de klas-sieke leeuwen te worden gegooid maar dat het ook anders kan bewees Tine Reymer met het (uit)stekende "Cactus Tree". Wij hadden beide artiesten nog graag een tweede nummer horen brengen.

Dat er bij de bekende artiesten geen échte uitschieters op te merken vielen had misschien wel veel te maken met het soms zeer hoge nivo van de studentenovertredens. Een echt hoogtepunt was bijvoorbeeld de stem van het meisje dat oorspronkelijk cello zou spelen maar uiteindelijk — na op het repetitieweekend toevallig haar stem eens te hebben laten horen — achter de mikro mocht plaatsnemen om met "Tomorrow Never Dies" als een volleerde sirene het publiek op de klippen van bewondering te doen storten. Ook de groep Kelt met zanger/godsdienstwetenschapper Ward Daenen steeg boven de rest uit. Zij waren trouwens de enige studenten die zich met hun nummer "Reinhout" aan het Nederlands waagden. Jan Hautekiet vond dat deze groep de beste reklame was om vanaf heden godsdienstwetenschappen te gaan studeren.

Elan

Dat de tweede proms geen doordruk was van het eerste konsert was duidelijk te merken aan de nog grotere diversiteit van muziekstijlen die deze maal werden aangepakt. Zo werd dit jaar ook de partituur van de disko getrokken met als resultaat dat Tine de Bosschere — het frele meisje met het knalgroene hemdje — met 'Fame' voor de eerste keer het publiek uit de stoelen kon zingen. Meer nog, zelfs de kitscherige pop werd het publiek niet onthouden. Voor het nummer 'Crucified' kwam immers een wespse travestiet het podium op, gekleed in een kleed waarvan de opgestikte spiegeltjes de zaal in een echte disko veranderden. De organisatie had dan ook nog zelf het leuke idee om gratis aan iedereen van die kleine lichtjes/sleutelhangers uit te delen, wat de

sfeer helemaal ten goede kwam.

Ook de hardrock werd deskundig aangepakt. We herkennen de Joe Cocker van vorig jaar die nu in de huid van Alice Cooper het publiek in de positieve zin vergiftigde met het vol gebrachte 'Poison'. Studentenkwiteit, kortom, om het tot slot nog eens te hebben over de zanger die — terecht — het meest achter de mikro mocht plaatsnemen, Niko Debuschere uit de farmaband (bekend van het Interfakultair Songfestival). Aan de reacties van het publiek zou deze podiumverschijning er beter aan doen het pillendraaien te laten voor wat het is en zijn heil in de muziek te zoeken.

Tweede zit

Toch mag niet alles zo maar op het podium los worden gelaten onder het motto "ik kan ook wel iets, alhoewel...". Neem nu het Intermezzo met Vigoroso, het a kapella ensemble uit Leper dat misschien wel leuk kan zingen op een kantus maar voor een duizendtal aandachtige studenten toch te licht uitviel. Voor eerst werd vals gezongen, duurde de set (veel) te lang

(foto Jimmy Debruyne)

en braken ze ook de sfeer. Minder erg was dan weer het hoge nivo van het Collegium Instrumentale Dulce Falconi, waar sommige stemmen net niet aan konden tippen — het nummer 'Hijo de la luna' van Mecano bijvoorbeeld. Het eerste deel van het konsert van professor Sercu kon ons ook niet

echt bekoren. Guido Gezelle was niet echt verstaanbaar wat ons deed denken dat een professor ook wel eens mag bisser. Hopelijk kan hij volgend jaar nog eens terugkomen. Wat de performer op het einde deed mag Joost weten, soms grappig, meestal niet. Het blijven allemaal maar kleine kinderziekten vergeleken bij het vroegrijp zijn van dit kind van organisatoren Leenknecht en Schuur.

Vervolg

Tot slot nam Pieter Leenknecht zelf plaats achter de piano om met het geïmproviseerde "Perfect Day" — de partituren met de tekst werden voor de verschillende zangers een geëerd object — de avond af te sluiten. Uiteindelijk viel het doek (voorlopig?) voorgoed met de tone waarmee het verleden jaar allemaal begonnen was "The Final Countdown" van Europe. Een cyclisch einde dat aangeeft dat het hierbij blijft, of vindt Leenknecht ook volgend jaar de gedrevenheid om er een vervolg aan te breien? Wij hopen van wel.

Pascal Seynhave

Debat tussen Reginald Moreels en Bert De Belder

Welk engagement voor de Derde Wereld?

Uorige week organiseerden Geneeskunde voor de Derde Wereld, Anti-Imperialistische Bond en Werkgroep Sociale Realiteit (MLB) een debat tussen Bert De Belder (Geneeskunde voor de Derde Wereld) en Reginald Moreels (Staatsecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking). Twee artsen, allebei met een andere visie op engagement.

Reginald Moreels, oud-voorzitter van Artsen zonder Grenzen en staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking vertelt in zijn boek 'Hoop voor de naakte mens' als arts, als politicus en als mens. Hij bezocht de hongerkampen van Ethiopië en opereerde tijdens beschietingen in Angola, Liberia en Kambojia. Moreels: "Wanneer je dan terugkomt ben je dezelfde niet meer. Ik heb mijn praktijk als chirurg in onze welvaartsstaat vaarwel gezegd om als politicus te sleutelen aan de oorzaken van al dat geweld." Ook Bert De Belder en zijn vrouw publiceerden zopas hun belevenissen in de Filipijnen tijdens een verblijf van meer dan acht jaar in hun boek 'Kasama'. Ze werkten er samen met diverse organisaties, en werden 'kasama', wat staat voor 'gezel, kameraad'. Het werd een aanklacht tegen de uitbuiting en desinformatie van de bevolking, en een scherpe kritiek aan het adres van de Westerse ontwikkelingsamenwerking.

Inferno

Moreels stelde vastberaden dat engagement kleur bekennen is: "Politieke neutraliteit, indien ze bestaat, mag niet leiden tot

neutraliteit van het geweten. Het inferno van Dante voorziet ook een lokaal voor mensen die neutraal bleven tijdens hun leven om hen te straffen voor hun aktieloze twijfel." Deze stelling kon De Belder alleen maar beamen. Ook met Moreels's analyse van dualisering, onrecht en de interculturele aanpak van de problemen bleek hij het eens. Toch kwamen er enkele opmerkelijke verschilpunten in beider visie aan de oppervlakte. Zo stelde Moreels dat de contrasten tussen arm en rijk de belangrijkste oorzaak vormen van geweld. "Daarom moeten we solidair zijn met de zwakkeren, maar ook de konfrontatie aangaan met de gevestigde machten". De Belder antwoordde hierop dat dit precies het omgekeerde is van wat Moreels doet, namelijk in de CVP stappen en een wereldregering steunen. Moreels argumenteerde dat de wereld een wereldregering nodig heeft als waarborg voor de effectieve naleving van het humanitair interventierecht. Hierop stelde De Belder zich de vraag welke belangen die wereldregering dan zal verdedigen. Hij vond de economische belangentegenstellingen tussen de grootmachten te groot om op wereldschaal aan humanitaire politiek te gaan doen.

Mond

Moreels: "Ik heb vaak gemerkt dat je als arts voor twee keuzes wordt geplaatst. Ofwel hou je je mond, en dan kan je blijven verderwerken. Ofwel spreek je en klaag je het systeem aan. Maar dan vlieg je als arts meestal het gebied uit." De Belder antwoordde hierop dat een medicus, gekonfronteerd met zoveel ellende, moeilijk kan ontkennen en verzwijgen dat vele ziek-

tes 'systeemziekten' zijn: "malaria en cholera zijn vandaag makkelijk te verhelpen, maar de farmaceutische industrie ipvesteert niet in deze 'armen-ziekten', ze brengen immers weinig op."

Moreels repliceerde hier dan weer op: "Laat ons objectief blijven ten opzichte van de negatieve elementen die elk systeem te weeg brengt. Los van elk systeem droom ik van 'fair trade'; de promotie van koffie en sjokolade uit de Derde Wereld. Op die manier kunnen de boeren een eerlijke prijs krijgen voor hun producten. Ook Belgische KMO's kunnen vanuit een 'etisch kapitalisme' een rol spelen in die landen."

Bert de Belder vindt dat het gaat om de kapitalistische wetten van uitbuiting, winstlogika en concurrentie. "Het hele systeem wordt gedwongen om op die manier te produceren. Zeggen dat onrechtvaardigheid alleen te wijten is aan een gebrek aan broederlijk delen is de ware schuldigen verbergen en de tegenstellingen toedekken."

Na deze heftige discussie lag het antwoord van beide artsen op de vraag van de moderator "welk model voor de ontwikkelingshulp zij uiteindelijk prefereren" voor de hand. Bert De Belder: "Niet het konflikt is het probleem, maar de oorzaken ervan. De Derde Wereld heeft geen behoefte aan 'wereldregeringen', 'etische bankiers' of 'sociaal voelende KMO's', maar wel aan een echte konfrontatie met de uitbuiters en de onderdrukkers." Reginald Moreels daarentegen zag het volledig anders. Hij noemde zichzelf een adept van het consensus- en konfliktpreventiemodel. Dat kan volgens hem nog meer geruzie en geweld voorkomen.

Bart De Schrijver

Hoe lezen TV kijken kan benaderen

Wijn kringblaadjes de brug tussen de student en het presidentschap? Een welkome verademing tussen de kursussen door? Een dagboek voor would-be-schrijvers die de ejakulatie van hun diepste zieleroverselen willen laten bijwonen door een handjevol lezers? Of zijn ze gewoon oud papier? Het zijn zij die het minst in kringblaadjes lezen die er het meest over spreken.

Mania, het kringblad van de germanisten, hinkt Humo achterna. Dat is de eerste indruk die je krijgt als je de inhoudstafel van hun tweede nummer doornem: Jonge Leeuwen, Mania sprak met Benno Barnard, Koen Misère's Top Tien, CD-recensie door Marx en Gianni en een artikel over piramidespelen. Van een nieuwe lente annex nieuw geluid geen sprake, al mag vermeld worden dat het interview met Benno Barnard menig germanist verheugd zal hebben. De welpjes geven hun professor Engelse taalkunde vier bladzijden lang het woord. Best een gezellige babbel, maar de oogverblindende taal- en spelfouten doen hopen dat niemand van de professoren Nederlandse taalkunde het kringblaadje van de germanisten leest. Tenzij de interviewers hun artikel ondertekend hebben met een pseudoniem. Op de literaire bijdragen van enkele ambitieuze germanisten viel niets aan te merken: al wat recht uit het hart komt, verdient een pluim. Verder liet de redactie van Mania haar lezers weten dat zij vanaf het volgende nummer gelijke kansen zouden krijgen voor mannen en vrouwen. Maar het zou bij woorden blijven: de overkoepelende term voor per-

soonsnamen verdient volgens de redactie, in het licht van de strijd voor seksuele gelijkheid, afwisselend een mannelijk en een vrouwelijk voornaamwoord. Girl power.

Men spreekt blijkbaar best niet te veel neerbuigend over dit thema, want ook in Polstok, het blad van de sociale wetenschappen, wordt er bij wijze van spreken een bladzijde voor vrijgehouden. In hun nulnummer, dat zij gratis aan alle eerstejaarsstudenten aanbieden, beschrijven zij één van hun professoren als iemand die het zwakke geslacht al eens pleegt te intimideren met zijn krasse taal. De professor in kwestie liet dit niet zomaar aan zich voorbijgaan, en zette zich aan zijn schrijftafel voor een recht op antwoord. Ongetwijfeld een markant feit in de geschiedenis van Polstok, want op enkele film- en literaire recensies, die je eerder in pakweg het kringblad van de germanisten zou verwachten, en een schitterend geschreven 'Pleidooi Voor Plastiek' na, weet het blaadje niet zo te boeien. Een frietkotest is misschien leuk op zich, maar origineel is het idee ook weer niet. Verder konden de studenten sociale wetenschappen er nog het relaas van een erasmusstudent lezen en de onvermijdelijke zoekertjes en dommeblondjesmoppen. In het eerste nummer van TV-Bacchus, het kringblad van Klio, is zulks niet te vinden. Hoedje af voor de boeiende schrijfstijl die in heel het blaadje wordt aangehouden. Hun studiekeuze waardig, schrijven de Kloten de geschiedenis van een erasmusstudent in Bath, de 24-urenloop en de Klio-reis naar Malta. Helaas lijkt dit laatste verslag af en toe op een reizend weerbericht. Verder zorgen ze voor een layout, binnen de beperkingen van het budget weliswaar, die de ogen eens niet uit

de kassen doet springen, wat van Mania en Polstok niet kan gezegd worden. Maar niet alles bleek rozengruen en maneschijn. De goddelijke soap lijkt zijn doel een beetje voorbij te schieten: was oorspronkelijk misschien bedoeld was als een welkome afwisseling op de informatieve artikelen, kwam eerder over als een verwoede poging om grappig te zijn.

Eenzameharten

't Sokske, de spreekbuis van Medisoc, is klein maar fijn. De medisch-sociale wetenschappers worden er tegelijkertijd op de hoogte gehouden van de eksploten van hun professoren en van wat hun kring en Leuven te bieden hebben op recreatief, cultureel en sociaal gebied. Zo maakt het blaadje reclame voor de computerlokalen van het rekencentrum, geeft Sociale Raad enige bekendheid en kondigt het een hele trits culturele activiteiten aan van Medisoc. Verder bevat het een niet te versmaiden moppenboekje en een eenzamehartenrubriek. Dat laatste experiment was echter beter achterwege gebleven. Neuroosje, het studentenblad van de psychologen, is niet zo neurotisch als het zich voordoet. Tenminste, als je één artikel niet meetelt: Dialogica Absurdica, een gedrocht dat de wereld is ingeperst op een onbewaakt moment van totale zinsbegoocheling. Verder valt er geen eenduidig oordeel te vellen over het blaadje, want de overige artikelen verhouden zich tot elkaar als VT4 tot Canvas. Tot de eerste categorie behoren de 'Shrink-enquête', de 'kerstman in de zak gezet' - een onvermijdelijk eindejaarsymposium - het 'Interludium', over en door een psycholoog met moordgedachten en 'Volle Maan', over en door een psycholoog die in

plaats van zijn filosofische neigingen de vrije loop te laten beter eens een goed gesprek zou aanknopen met een kollega. De tweede reeks artikelen weet dan weer het aangeen aan het informatieve te linken. Uit een interview met een oud-studente psychologie die momenteel in Leuven Centraal werkt, blijkt dat die best wel wat interessants te vertellen heeft over het nut van haar studie. De serie over Leuvense fakbars, met in het tweede nummer een bespreking van de Doc's Bar, zal ongetwijfeld wel zijn gevolgen hebben voor het uitgangspunt van de psychologiestudenten. Verder nog politiek voor beginners in 'Meuh', een dol artikel waarin begrippen als fascisme, democratie en monarchie met een mooie definitie worden bedacht, in landbouwtermen welteverstaan.

Wat staat er zoal in het Newtonneke, het Wina-blad? Eigenlijk niet zo veel, maar wat erin staat kan tellen. Zo zouden wij het niet zeggen, maar dat is wat de redactie het Wina-publiek voorhoudt. En zo ver zitten ze er niet naast. 'Echt gebeurd' bijvoorbeeld, één van de vele Leuvense eksamen-anekdotes, maar wel één van formaat: op de eksamenvraag hoe het mogelijk is de hoogte van een gebouw te bepalen met behulp van een barometer zou een student geantwoord hebben: 'Neem de barometer mee naar het dak van het gebouw en bevestig hem aan een touw. Laat de barometer zakken tot op het trottoir en trek hem vervolgens weer omhoog, waarbij je de lengte van het touw opmeet. Deze lengte is de hoogte van het gebouw.' Maar het is niet kontinuu lachen geblazen in het Newtonneke. Zo wordt het plan Dilleman in een speciale editie van de WOK, Wina's OnderwijsKrantje, uit de doeken gedaan en worden de lezers vergast op enkele verslagen van kringactiviteiten en een kwis. Neen, kringblaadjes hoeven niet vingerdik te zijn. Is dat toch zo, dan hoeft dat evenmin een hinderpaal voor kwaliteit te zijn. Dat bewijzen Ir.reëel en Balans, de enige kringbladen die de naam tijdschrift ten volle waard zijn.

Ir.reëel, het kringblad van VTK, verdient het om gelezen te worden. De Leuvense ingenieurs in spee hebben er alvast een handige gids door het bruisende en geëngageerde Leuven aan: informatie over Loko, Kura en Sora, een oproep om mee te gaan betogen en een culturele activiteitenkalender. De eerstejaarsstudenten krijgen van Ir.reëel echt wel een voorkeursbehandeling: aan hen wordt een heuse 'Schachtenkatern' opgedragen met allerlei informatie over de werking van hun kring, de permanente onderwijscommissie, een schachtenweekend, trein- en busverbindingen, tips over het al dan niet aanschaffen van een hypergeperfectioneerd reken toestel en kursussen. Maar niet alleen de beginners worden in de watten gelegd. Een laatstejaarsstudent krijgt een bladzijde lang het woord om zijn kollega's wegwijs te maken in de jungle van de arbeidsmarkt. Een nobel initiatief. Kortom, Ir.reëel steekt met kop en schouders boven de andere kringbladen uit.

Layout

Samen met Balans dan wel, het tijdschrift van de rechtenstudenten. Dat straalt professionaliteit uit, en niet alleen op het gebied van layout en vormgeving. De redactie weet blad per blad te vullen met boeiende interviews. De lezers kunnen er bijvoorbeeld kennismaken met de verrassende boekenkeuze van één van hun professoren of met het Zaïrese avontuur van hun dekaan. Er wordt zelfs een artikel gewijd aan de nieuwe spelling, wat wel van inzet getuigt. Een nadeel heeft het boekje wel: het is onnoemelijk saai om te bespreken. Geen spoor van nalatigheid, geen onbewaakt moment van verzwakte concentratie. Kwatongen zullen wel beweren dat de sterkte van Balans uitsluitend te maken heeft met het budget waarover VRG beschikt. Wij denken van niet, en weigeren te geloven dat het enige redactioneel talent dat in Leuven rondloopt onder de rechtenstudenten te vinden is.

Katleen Van Hoorenbeek

Infoavond voor afstuderenden

omtrent

- werkstatuten
- kinderbijslag
- ziekteverzekering
- werkloosheid
- jobstudent
- fiscaliteit
- sociaal statuut bij verder studeren

Donderdag 2 april 1998
om 20 u
Kleine Aula
Sint-Michielsstraat 4

Studentenvoorzieningen K.U. Leuven
Van Dalecollege, Naamsestraat 80
3000 Leuven
ism
Coördinatiecommissie Plaatsingshulp
K.U. Leuven
Oude Markt 13 - 3000 Leuven

Studieprijs '98

200.000 BEF

<p>Water</p> <p>VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPI</p>	<p>Afval</p> <p>INDAVER NV INDUSTRIËLE AFVALVERWERKING</p>
<p>Energie</p> <p>Air Treatment and Refrigeration Division GEA-HAPPEL, België n.v.</p>	<p>Leefmilieu</p> <p>Milieu en Afvalbeheer</p>

ACADEMIEJAAR 1997-1998

Deze prijzen worden aan afgestudeerden van de promotie '98 uitgereikt als bekroning van het beste afstudeerwerk over energie-, water-, leefmilieu- of afvalwaterproblematiek, voor het behalen van een diploma van universitair niveau.

Reglement en inschrijvingsformulier:
v.z.w. Water-Energie-vLario, Marktplein 16, 2110 Wijnegem, Tel.: (03) 353.72.53

Met de medewerking van:

“Studenten moeten ook niet onnozel beginnen doen”

Iedere student komt vroeg of laat wel eens terecht bij een assistent. Ze geven werkcolleges of seminars, vervangen profen die geen tijd of zin hebben om hoorcollege te geven of om examens te verbeteren en moeten daarbij nog eens een doktoraat in elkaar zien te boksen ook. Dat verdient een interview dachten wij, waarop Liesbet Stevens, Robbie Tas en Hilde Van den Bulck ons prompt op de koffie vroegen. Zij zijn respectievelijk assistent Juridische Logika, Vennootschapsrecht en Kommunikatie. Straffe verhalen en pikante details, kortom alles wat je moet weten om die ene prof die jou het licht in je ogen niet gunt te sjanteren.

Veto: Zijn jullie assistent geworden met de bedoeling ooit prof te worden?
Hilde: «Niet echt, want als assistent heb je per definitie een eindige carrière. Je weet dat je na zes jaar op zoek moet gaan naar een andere job. Zo veel ZAP-mandaten (docenten, nvdr.) zijn er nu eenmaal niet.»
Liesbet: «Er zijn ook veel meer assistenten dan dat er profen zijn en dus veel kandidaten waar je mee in concurrentie komt.»
Veto: Wat zijn dan jullie verwachtingen voor na het assistentschap?
Liesbet: «Grote onzekerheid. Ik heb het gevoel dat je dan weer helemaal van nul moet beginnen.»

omdat je de beschikbare tijd aan eigen onderzoek kan besteden, denk ik dat er over het algemeen toch hard gewerkt wordt.»
Veto: Vinden jullie dat je voldoende betaald wordt voor al dat harde werk?
Hilde: «Ik vind dat wij redelijk veel verdienen. Ik heb nog in Engeland gewerkt en daar verdien je veel minder.»
Robbie: «Als je de vergelijking maakt met de prive merk je dat de beginlonen lager liggen maar dat je daar naarmate je meer jaren werkt veel sneller meer verdient.»
Liesbet: «Je start met een loon van zo'n tweeënvijftigduizend frank per maand wat toch wel mooi is.»
Veto: Hoeveel tijd besteden jullie aan onderwijsstaken?
Hilde: «Bij een gewoon assistentenkontraakt neemt het onderwijs in theorie een derde van de taken in beslag.»
Robbie: «Die regel is echter puur theoretisch want in de praktijk zijn er enorme verschillen op dat vlak. Er zijn assistenten die veel meer dan twee derde van hun tijd kunnen wijden aan onderzoek terwijl anderen veel meer dan een derde van hun tijd moeten steken in onderwijsstaken. Dat hangt van allerlei factoren af: of er werkcolleges of seminars gegeven moeten worden, het feit of je promotor zelf al z'n lessen geeft, of hij mondelinge of schriftelijke examens afneemt enzoverder.»
Veto: Vinden jullie — zoals bij de opening van het academiejaar werd aangeklaagd in de assistententoespraak — dat jullie werk onvoldoende

Veto: Hebben jullie als assistenten voldoende inspraak om zulke zaken op het hoogste nivo aan te kaarten?
Hilde: «Ik denk dat wij als assistenten op de hoogste nivo's weinig in de pap te brokken hebben, ook al hebben we net als de studenten vertegenwoordigers in die organen. Voor ons is het ook niet zo gemakkelijk om acties te voeren.»
Liesbet: «Als student heb je precies het recht om ongenuanserder te zijn en kan je gemakkelijker je nek uitsteken. Als assistent moet je diplomatischer zijn, kan je niet zomaar op straat komen, want daar speelt toch de relatie werkgever-werknemer mee.»
Robbie: «Een ander aspect van het probleem is dat niet alle assistenten er van wakker liggen. Dat is wel begrijpelijk. Ze weten dat ze enkel op hun onderzoek geëvalueerd worden dus hebben zij er weinig belang bij om voor beter onderwijs te gaan pleiten. Dan zouden ze alleen minder tijd overhouden voor hun onderzoek.»
Veto: Vinden jullie dat jullie als assistenten een brugfunctie hebben tussen studenten en profen?
Hilde: «Voor een stuk wel denk ik, en dat is eigenlijk jammer. Die profen zijn geen beesten. Maar het is een feit dat studenten de drempel naar assistenten minder hoog vinden.»
Veto: Wat doen jullie met studenten die niet naar werkcolleges komen of die te laat hun seminars inleveren.
Hilde: «Ik vind het beledigend wanneer ze mij iets proberen wijs te maken. Ik ben zelf

Liesbet: «Daar verschiet je van. Ik heb er driehonderd maar ik weet wanneer iemand een week niet op het werkcollege is geweest. Een student is een ongelofelijk gewoontebeest. Ik zie tijdens zo'n werkcollege ook wie er in z'n neus zit te peuteren, wie ligt te slapen of dronken is.»
Hilde: «Toen ik de eerste keer les gaf was ik echt geschokeerd door hoeveel ik zag. Je beseft dan dat ze dat bij jou ook allemaal konden zien.»
Veto: Vinden jullie dat jullie genoeg opleiding gehad hebben om les te geven?
Robbie: «Ik vind dat ze toch een soort van opleiding zouden mogen geven. Nu wordt je daar compleet onvoorbereid in gedropt. Er wordt ook totaal niet gepeild naar onderwijskwaliteiten. Daar merk je weer dat onderzoek overgewaardeerd wordt en dat het onderwijsaspect er maar aan hangt.»
Hilde: «Ik heb de indruk dat de unief meer en meer als een privebedrijf begint te draaien. Onderzoek en het aantrekken van geld worden steeds belangrijker ten nadele van de kwaliteit van het onderwijs.»
Veto: Moet er voor assistenten ook een soort van onderwijs-evaluatie komen zoals dat nu voor profen gebeurt?
Hilde: «Ik denk dat studenten bijna evenveel met assistenten als met profen gekonfronteerd worden, dus lijkt het mij logisch dat die stap ook geëvalueerd moet worden.»
Veto: De studenten pleiten tegenwoordig voor meer begeleide zelfstudie: meer taken voor de studenten betekent ook meer verbeterwerk voor jullie.

Hilde

Robbie

Liesbet

(foto's Joost Helsens)

Robbie: «Ik denk zelfs dat je ervan moet uitgaan dat die zes jaar assistentschap carrièrematig verloren jaren zijn. Je komt daarna op de arbeidsmarkt terecht met minder jaren ervaring dan zij die na hun studies onmiddellijk zijn begonnen werken en dat is een enorme handicap.»
Hilde: «Je bent ook enorm gespecialiseerd en duur vanwege je anciënniteit.»
Veto: Hebben assistenten een zware job?
Hilde: «Bij periodes toch wel. Aan de unief heb je geen uren. Je moet daar niet van negen tot vijf aanwezig zijn en er is ook niemand die iets zegt als je daar dag na dag tot tien uur zit. Dat brengt je geen frank meer op. Maar je hebt wel je werk en je moet zien dat dat gedaan is. Zelf heb ik al serieuze nachten moeten kloppen.»
Liesbet: «Ik neem bijvoorbeeld ook dikwijls werk mee naar huis.»
Robbie: «Daar tegenover staat natuurlijk wel de vrijheid die je als assistent hebt en die je in de prive niet zo snel zal vinden. Je doet immers grotendeels aan eigen onderzoek zodat er weinig reden is waarom iemand je zou zeggen dat je van negen tot vijf achter je bureau moet zitten. Maar juist

gewaardeerd wordt?»
Liesbet: «Ik kan mij in die kritiek herkennen voor wat betreft de onderwijsstaken die ik doe. Ik heb mij al dikwijls gerealiseerd dat ik in werkcolleges of seminars de grootste onzin zou kunnen uitkramen zonder dat iemand mij daarop evalueert of controleert. Ik pleit hier niet voor controle — de vrijheid die je geniet is een van de fijne aspecten van het assistent-zijn — maar de keerdezijde van die medaille is wel dat je daar ook weinig waardering voor krijgt. Ik doe dat onderwijs zeer graag maar soms voel ik me daar totaal niet in gewaardeerd. Dat ligt niet zozeer aan mijn prof, want die waardeert mijn onderwijsactiviteiten zeer duidelijk, maar aan de grote universiteit.»
Robbie: «Het is een fundamenteel probleem dat onderwijsactiviteiten niet gevalueerd worden. Intern wordt dat misschien wel geapprecieerd maar voor een verlenging van je mandaat of een benoeming als ZAP'er telt dat totaal niet mee. Het enige waar dan rekening mee gehouden wordt zijn je publicaties, je onderzoek. Je wordt daarvoor dus ook niet aangemoedigd.»

ook student geweest en ik weet dat een student nu eenmaal kiest voor de weg van de minste weerstand. Er zijn veel studenten die hier niet zijn om graden binnen te rijden en dat is hun goed recht. Maar ze moeten mij niet beledigen. Je hebt van die mensen die stinkend naar de drank komen vertellen dat ze recht van de dokter komen.»
Robbie: «Mijn uitgangspunt is dat ik studenten behandeld als volwassenen. Als iemand een seminarie of werkcollege gemist heeft omdat hij is gaan skiën, krijgt hij gewoon een vervangtaak. Hij krijgt daarom geen nul. Daar staat wel tegenover dat ze ook niet onnozel moeten doen. Ik had laatst een student die me met een uitgestreken gezicht kwam vertellen dat hij om principiële redenen weigerde een voorlopige structuur van een seminarie in te leveren, terwijl het overduidelijk was dat hij gewoon nog niets gedaan had. Ik heb hem zijn uitleg laten doen maar hem daarna duidelijk gemaakt wat een bullshit ik het vond. Het is wel plezant om ze te zien schrikken als ze merken dat je ze doorhebt. Je kent je pappenhaimers wel.»
Veto: Kennen jullie echt al jullie studenten?

het noodzakelijk zal zijn om dat doktoraat te herdefiniëren. Men zal dan moeten afstappen van dat grote encyclopedische werk waarin je het wiel heruitvindt.»
Veto: Zijn jullie zelf voorstander van een systeem van begeleide zelfstudie?
Hilde: «Ik heb anderhalf jaar les gegeven in Engeland. Bijna alle vakken zijn daar seminars waarbij de studenten om beurten zelf een les voorbereiden en naar voren brengen, waarna er in groep over gediscussieerd wordt. Die studenten kennen misschien minder feiten als hier maar ze hebben tenminste overal een eigen mening over omdat zij veel grondiger op de zaken ingaan. En zo'n systeem hoeft niet noodzakelijk veel meer werk te betekenen voor de lesgevers. Dat is gewoon een ander soort van werk.»
Robbie: «Ik vind niet dat de assistenten zich voor of tegen zo'n systeem moeten uitspreken. Dat is in de eerste plaats een aangelegenheid van de studenten. Als zij met hun eisen gehoor krijgen bij de academische overheid moeten wij maar volgen.»
Joost Helsens
Kristof Daniels

Disco 2000: het cyberlichaam van Kristus

Ip het moment dat deze *Veto* in de verdeelbakjes terechtkomt, zijn we nog plusminus 15.726 uur verwijderd van die eerste januari 2000. De mensheid maakt een round-up van wat komt en wat geweest is. Knack kijkt achteruit naar de waanzinnige twintigste eeuw, sektes en cybergoeroes zijn in blijde verwachting van een nieuwe Messias, al dan niet virtueel. En intussen neemt *Veto* een aantal vertogen onder de loep, waar vandaag met het jaar 2000 wordt gekoketteerd.

In feite is er ook hier niks nieuws onder de zon; we zijn immers duizend jaar geleden al eens van millennium gewisseld. Over die tijd doen waarlijk onstichtelijke verhalen de ronde — godsdienstfanatici die zich als lemmingen in ravijnen storten en dergelijke meer — de ware toedracht van de zaak leest u op pagina tien. Alleszins staat vast dat de aandacht en onderzoek naar de verschijnselen op het einde van het eerste millennium al een eerste tipisch exclusivum zijn van de aanloop naar het jaar 2000. En wie gelijkenissen zoekt, die vindt er wel. Een deel van het discours over het millennium is alleszins eveneens religieus getint, en dan hebben we het niet over de jongerenmeting van de CVP, die op 21 maart plaatsvindt onder de titel 'Zonder omwegen naar de eenentwintigste eeuw'. We praten dan over new-age-annex-aquariustoestanden, al dan niet uitmondend in horden Jezusfreaks, met de duim uitgestoken wachtend op de Ufo die hen naar een of ander buitenaards paradijs zal voeren. Misschien is dat inderdaad voor iedereen de beste oplossing.

Wie over zin en vooral onzin van *stucide cults* meer wil weten verwijzen we met graagte door naar het laatste nummer van 'Andere Sinema', waar Dieter Roelstraete in zijn stuk 'De bandbreuk van het millenarisme' doomsdag houdt over die sektarische 'fantoom-migraine', en geronommeerde Franse denkers als Guy Debord en Baudrillard inschakelt om zich te beklagen over het feit dat de overgang naar het jaar 2000 gedoemd is om een inhoudsloos spektakel te blijven: "Een molshoop van faits divers, een toeristenfuk, freakshow of pensenkermis — de op lustelose applaus getrakteerde apoteose van een inflatoire vloedgolf aan giga-evenementen (...)." Daarmee doet hij waarschijnlijk op betekenisloze gadgets als het terugtikhorloge, en op websites als <http://www.millennium.nl>, een — niet toevallig? — Nederlandse website die de komst van het nieuwe millennium feteert met een overdoos downloadbare kortingsbonnen voor vanalles en nog wat. En ook wel op de 'Millennium Dome', een koepel die momenteel wordt gebouwd in Greenwich, en die twee keer zo groot is als de grootste bestaande. Een megalomaan project, waarbij de Britse regering de toe-

komst op treffende wijze aan het verleden koppelt: haar discours rond 2000 bukt van de nostalgie naar dat legendarische British Empire van de Viktoriatische tijd.

Door zich op dergelijke evenementen te richten gaat Roelstraete voorbij aan een veel interessanter vertoogvorm over het millennium, waar nota bene in hetzelfde nummer van *Andere Sinema* een mooi specimen van voorkomt. In 'Monsters, Cyborgs en Godinnen. Modellen voor het volgende millennium' stelt Rosi Braidotti het *fin de millennium* rechtstreeks in verband met epistemologische verwarring die in de loop van deze eeuw in groeiende mate veroorzaakt werd door de invloed van technologie en wetenschap op onze lichamelijkeheid en subjectiviteit. Die ontmenselijking van het menselijke lichaam in dit *fin de siècle* is intussen een in dergelijke kringen regelmatig weerkerend motief, waar Jeroen Olyslaegers, hippe schrijver en *Andere Sinema* redakteur, in *Veto* nummer negen zijn multimedialvoorstelling 'De Gebeurtenissen' (met Paul Mennes en Peter Verhelst) ook mee in verband bracht. Alleszins zijn er cybertheorieën die de vleet over menselijke intelligentie die volledig wordt losgekoppeld van het lichaam, waarbij een soort virtuele alomvattende geest zou ontstaan. Cyberfilosofie is dat, die de menselijke eindigheid wil overstijgen, en die zichzelf zodoende messiaanse proporties aanmeet. Neemt en eet hiervan, gij allen, want dit is het cyberlichaam van Kristus.

Daar de technologie inderdaad een heel reële bedreiging vormt, wordt duidelijk uit het probleem van de zogenaamde 'millennium bug', de Antichrist geïncarneerd in eentjes en nulletjes (zie artikel op pagina negen). De computers zijn niet aangepast aan de overgang naar het jaar 2000, en dat zal leiden tot malfunctions op zeer uiteenlopende niveaus: van credit cards over apparatuur in ziekenhuizen (hetgeen in Groot-Brittannië alleen al 1500 mensenlevens zal kosten), tot kontroleretorens op de luchthaven. De Nederlandse vliegtuigmaatschappij KLM wacht af, en heeft al haar vluchten van 1 januari 2000 voorlopig uitgesteld. Als er op die dag één vliegtuig uit de lucht zal vallen, mag het van ons best die Concorde zijn die tegen 2000(1) kilometer per uur vijf millenniumzonsopgangen wil meemaken.

In de Angelsaksische subcultuur wordt er heden ten dage op iets vrijblijvend

manier geflirt met het nieuwe millennium. Een generatie kultfiguren bereidt er zich grondig voor op de *millennial rave* — de fatale fuif, het ultieme avondje uit — die op 31 december 1999 (of liefst al twee dagen vroeger) zal afgetrapd worden. In de literatuur en de populaire muziek worden verwijzingen naar het magische jaartal steeds veelvuldiger. Dat de paranoïde triphopper Tricky zijn van postmoderne urban blues zwangere plaat 'Pre-millennium Tension' noemde, is gezien 's mans unieke plaats in de muziekbusiness nog geheel voor zijn eigen rekening. Representatiever is, jawel, Reprazent — het drum 'n basskollektief rond Roni Size — dat haar debutplaat 'New Forms' doopte. In de dancewereld is het immers nog steeds heel belangrijk om de grenzen te verleggen, en het besef dat men 'beyond' gaat is ideaal om aan dat magische jaar 2000 te koppelen. Er bestaat

'Big one after Christmas to bring in all the piller kiddies. (...) Repetitive beats from amplified systems. That's where the money is at the turn of this century. You guys make the misery, you guys may as well muscle in on the escapism from it.' De jeugd ontsnapt richting eenentwintigste eeuw, met de boomcar langs de chemische snelweg.

Muziek en literatuur in de subcultuur delen dus gelijkaardige interesses, en 'These Demented Lands' suggereerde al dat beide elkaar van tijd tot tijd een stevige tongkus draaien in een uiterst hippe vorm van genre-crossover, en verschijnsel dat zich het laatste decennium al zo herhaaldelijk voordeed. De recentste loot aan de cross-overmillenniumboom is 'Disco 2000', een verzamelbundel kortverhalen van hipsters uit verschillende lagen der subcultuur. 'Nineteen new stories from the last hours of 1999', getypt door cool cats van literatuur

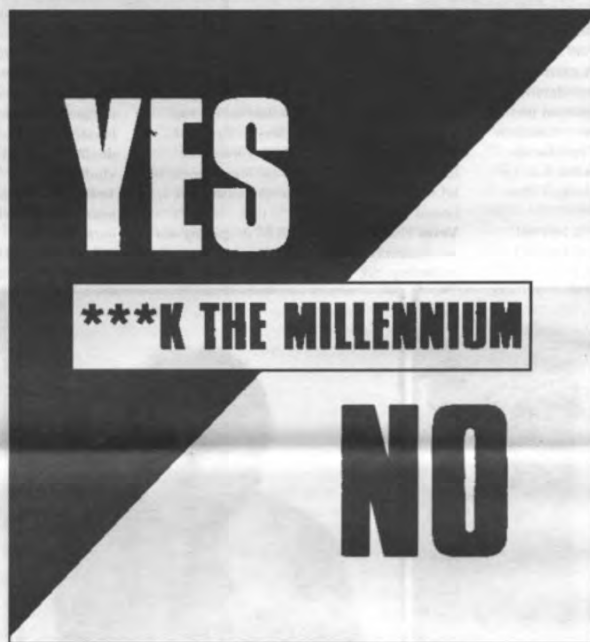
(weer Coupland), over undergroundstrip (Grant Morrison), tot muziek (weer Bill Drummond). De bundel werd samengesteld door Sarah Champion, die eerder al de drum'n'bass-verzamelplaten 'Breakbeat Science' verzamelde, en ook de verhalenbundel 'Disco Biscuits', met onder andere Alan Warner en Trainspotting-schrijver Irvine Welsh. 'Disco 2000', zo schrijft Champion, "embraces all the classic end of the millennium motifs — hedonism, insanity, religious cults, future technologies, chemical excess and media conspiracies."

Het ligt voor de hand dat de Engelse lifestyle-bladen, die cultuurcriten als deze begeleiden, maar al te graag inselen op de toestanden rond de komst van de eenentwintigste eeuw. In het laatste nummer van respectievelijk *Mixmag* en *The Face* is het inderdaad twee keer prijs. *Mixmag*, volgens zichzelf

'The World's leading dance music & club culture magazine', lanceert haar eigen voorstel voor de millennium exhibition in Greenwich, waar niemand de precieze inhoud al van weet. *Mixmag* stelt onder andere een 'Church of Techno' voor, en 'The Lost Ecstasy Mountain', een memoriaal monument voor alle E-tabletjes die men in het tweede millennium ooit is kwijtgespeeld. The Face speelt het niet iets ernstiger en brengt een artikel over het zogenaamde mentalisme, "a pre-millennial fashion for pretending to be crazy. Often used to mask very dull personality/even duller life." Zoals dat zich dan bij voorkeur voordoet bij popsterren als Liam van Oasis en Keith van The Prodigy, bij opstandige pubers en verveelde huisvrouwen, als gevolg van het feit dat iedereen tegenwoordig wel een beetje geflirt is. En zo zijn we weer bij het jaar duizend beland. Wij smijten ons niet meer als lemmingen in ravijnen, maar onze zelfmoordpercentages liggen hoger dan ooit. En we zijn wel gesekulariseerd, maar het internet is de bijbel van de toekomst. En waar zullen we dan staan als op 1 januari 2000 onze computer het laat afweten?

Joris Janssens

Bronnen: Sarah Champion (ed.), 'Disco 2000. Nineteen new stories from the last hours of 1999', Sceptre, Londen, 1998; Alan Warner, 'These Demented Lands', Jonathan Cape, Londen, 1997; 'Andere Sinema' nr. 143, januari-februari 1998; <http://www.millennium.nl>; www.new-millennium.co.uk

al een drum'n'bass-label dat Millennium heet, en Roni Size beweegt in het titelnummer van de plaat 'on, on, on, into the millennium', met zijn groep die op dezelfde plaats — een beetje ironisch maar volledig terecht — "de presshype of a new era" wordt genoemd. En héél ironisch is alleszins de laatste EP 'Fuck the Millennium' van 2K — voorheen KLF, de tegendraadse Britse hitmachine die in een opwelling van onversneden cool één miljoen pond sterling aan royalties opfekte. Gelijktijdig met de release van de EP stelden Bill Drummond en Jimmy Cautus van 2K een televotinglijn open, waar fans de vraag 'Fuck the Millennium?' met ja dan wel nee konden beantwoorden. Hun plannen voor de laatste dag van 1999? Het ontvoeren van de stenen van Stonehenge.

In de literatuur lijkt alles een beetje begonnen te zijn met Douglas Coupland's 'Generation X', de zogenaamde bijbel van de gelijknamige generatie, die aan het einde van de jaren tachtig het recht op haar eigen *fin de siècle* opeiste. Een heel mooi voorbeeld van hoe een subcultuur zich meer expliciet het jaar 2000 toe-eigent, is de vorig jaar uitgekomen roman 'These Demented Lands' van de Schotse schrijver Alan Warner. Op een eilandje voor de Schotse kust wordt door de *locals* — een bende psychos die luisteren naar namen als Superchicken, Macbeth, The Knife Sharpener en The Devil's Advocate — alles in gereedheid gebracht voor 'El Big One', de millennial rave met messiaanse pretentie, die in goede banen wordt geleid door DJ Cormorant. Die formuleert het als volgt:

Contactienzen iets voor u? Trioptic biedt u EEN COMPLEET CONTACTLENZENSYSTEEM VOOR 4000,-BF. U krijgt voor zes maanden 6 paar zachte spherische maandlenzen (=maandelijks nieuwe frisse zuivere contactlenzen) incl. alle onderhoudsproducten van Allergan. Profiteer van onze voordelige proberset voor 690,-BF. Een uitgelezen aanleiding. Alleen bij Trioptic. Doen!

TRIOPTIC ADVISEERT ALLERGAN

Of liever lenzen?

Vraag de proberset: slechts 690,-BF voor een paar zachte spherische maandlenzen + producten.

TRIOPTIC

Vital Decosterstraat, 28A - 3000 Leuven - tel: 016/23.85.02

Informatikaprof Yves Willems over de 'millennium bug'

"Het vervelende is dat je 1 januari 2000 niet kunt uitstellen"

In Groot-Brittannië zouden er ten gevolge van gebrekkige elektronische apparatuur 1500 doden vallen in en omwille van het jaar 2000. Het bericht zorgde vorige week voor dikke krantenkoppen, waar je trouwens wel vaker apokalyptische meldingen vindt over de zogenaamde 'millennium bug'. De 'millennium bug' is geen insect dat graan oogsten wegvreet, maar een computer-virus dat veroorzaakt wordt door een gebrekkige programmatuur die de overgang naar het nieuwe millennium niet kan verwerken. Volgens professor Yves Willems — één van de experts die in een commissie zetelt die plaatselijke firma's moet informeren over het probleem — zal het allemaal zo'n vaart niet lopen. Maar dat de informatici nog achttien spanende maanden tegemoet gaan, staat buiten kijf.

Yves Willems: «Vroeger, toen er bij de aanmaak van computerprogramma's nog erg op het geheugen moest bespaard worden, heeft men besloten data voor te stellen met twee cijfers: 1975 wordt 75, 2000 bijgevoegd 00. Men zag daar geen graten in omdat men ervan uitging dat die programma's het toch niet zouden uithouden tot de eeuwwisseling. Dat blijkt nu wel het geval te zijn. Problemen krijg je als je met die data bewerkingen uitvoert. Mijn geboortjaar is 1942, in 1998 ben ik volgens de computer dus $98 - 42 = 56$ jaar oud. In 2000 wordt ik plots $00 - 42 = -42$ jaar oud. Een absurd gegeven, maar het kan wel leiden tot een aantal misverstanden en rekenfouten. Als je bijvoorbeeld alle mensen wil verzamelen die jonger dan dertig zijn, dan zal de computer ook mij selecteren. Dergelijke problemen kunnen zich voordoen met elke berekening waarin tijdsduur een rol speelt: interestberekening en leningen bijvoorbeeld.»

«Technisch gezien is dat geen moeilijk probleem. Je moet gewoon een aantal programma's doorlopen en overal waar er een tekortkoming is, vul je die aan. Maar daar zijn wel een aantal complicaties bij. Soms is bijvoorbeeld de oorspronkelijke code van het programma zoek. Die code toont het programma in een voor mensen leesbare vorm, die dan later in machinetaal wordt omgezet. Als die originele code ontbreekt, wordt het verdraaid moeilijk om te kijken of alles OK is. Een ander probleem is dat je echt wel zeker moet zijn dat alle programma's in orde zijn. Als er eentje door de mazen van het net glijpt, en je stuurt gegevens van daar naar een korrekt programma, loopt het evenzeer in het honderd. Alles moet dus goed gecontroleerd worden en veel tijd rest er niet meer. De meeste informatizeringsprojecten nemen altijd wat meer tijd in beslag dan begroot wordt. Het vervelende is dat je 1 januari 2000 niet kunt uitstellen. Het heeft dus geen zin om al je informatika buiten te kieperen en een volledig nieuw systeem te installeren, want dat kost nog meer tijd.»

Veto: *Kunt u de omvang van het probleem inschatten?*

Willems: «Bij grote firma's is de zaak in principe onder controle. Verzekeringsfirma's of financiële instellingen, die contracten en leningen tot ver na het jaar 2000 afsluiten, kennen het probleem al langer en die hebben ook al afdoende maatregelen getroffen. De knoop zit bij de kleinere ondernemingen. Zij beseffen het risico niet, of hopen dat de beker wel aan hen zal voorbij gaan. Het is de taak van de commissie waarin ik zetel om dergelijke firma's te

waarschuwen. Men vreest nu al dat er niet voldoende informatici zijn om voor iedereen de problemen op te lossen tegen 2000. De softwarefirma's hadden gehoopt dat de millenniumangst veel klanten zou opleveren, maar het blijft betrekkelijk windstil. Iedereen kijkt de kat uit de boom, en hoe langer men wacht, hoe dringender het probleem wordt. Wie zich nu laat helpen, kan de grote problemen nog vermijden, maar over een jaar gaan alle informatici onder het werk bedolven zitten en dan is het te laat.»

Veto: *Wat gaat die 'millennium bug' ons kosten?*

Willems: «Voor België zijn er bij mijn weten geen cijfers bekend. Er is wel een rapport gepubliceerd waarin op wereldschaal een remming van de economische groei met een half procent wordt voorspeld ten gevolge van de 'millennium bug'. Dat is ongeveer vergelijkbaar met het effect van de recente beurskrisis in Zuid-Azië. Een deel van die remming wordt niet rechtstreeks veroorzaakt door de 'bug', maar wel door het feit dat de productinnovatie en economische ontwikkeling vertraagt omdat al die hooggeschoolde informatici zich moeten concentreren op de remedie van de bestaande computerprogramma's. Het is dus ook niet zo dat op 2 januari 2000 alle informatici weer werkloos worden. Zij zullen nog een hoop andere problemen, die door de 'millennium bug' zijn overschaduwd, moeten oplossen.»

Veto: *Ondertussen doen allerlei rampensario's de ronde. Bent u bang voor 2000?*

Willems: «Er zullen zich

ongetwijfeld wel problemen voordoen. Ik raad iedereen aan om de facturen uit het begin van het jaar 2000 goed na te kijken, want daar kan wel eens een foutje insluipen. Voor individuele bedrijven kan dat een ramp zijn, ja. Als al je facturen verkeerd zijn, krijg je maandenlang geen inkomsten binnen zodat je zelf moet gaan lenen om je kosten te betalen. Vooral in de (Amerikaan-

(foto Bart Andries)

se) distributiesektor kunnen daardoor klappen vallen, omdat er daar met een erg kleine winstmarge wordt gewerkt. Als de inkomsten niet sirkuleren zoals voorzien, komen dergelijke firma's meteen in de problemen.»

«Die rampensario's — vliegtuigen die neerstorten, auto's die niet meer starten, ziekenhuisapparatuur die uitvalt enzoverder — spelen in op de onzekerheid van de mensen. Al die scenario's zijn gebaseerd op 'als/dan'-redeneringen. Ik ben dan ook geneigd die wat te nuanceren. Je kan als gewone konsument niet weten of je apparatuur 2000-bestendig is of niet. Je kan dus ook moeilijk inschatten of die rampen zich gaan voordoen. Dus moet iedereen goed voor zichzelf uitmaken of hij bij zijn apparatuur met data moet werken. Is dat niet het geval, dan is er geen vuiltje aan de

lucht, in het andere geval dringt een meer intensieve controle zich op. Tot nu toe hebben we het enkel gehad over de klasieke informatika. De rampensario's hebben meer te maken met de automatisering. In sommige auto's zit bijvoorbeeld een 'intelligente chip' die bij het starten controleert of alle functies wel werken. Zo'n chip kan ook nagaan hoelang het al geleden is dat een wagen naar de garage is geweest, en als het bijvoorbeeld al drie jaar geleden is in plaats van drie maanden kan die chip de auto stilleggen. Dus krijg je daar weer het dataprobleem dat ik zonet beschreven heb. Maar of dat een omvangrijk probleem is, wil ik betwijfelen. De meeste van die apparatuur stamt uit dit decennium, en normaal gezien is het dataprobleem daar al bij de programmatie opgevangen. Een softwareprogramma uit 1991 dat nog met twee cijfers voor data werkt, is gewoon een slecht programma.»

Tom Aernouts
Bart Eeckhout

Moeder, in welke tijd leven wij?

Dat een jaar de periode zou moeten zijn waarin de aarde de zon omwentelt, weet iedereen wel. Hoe je deze periode in een afgerond aantal dagen vastlegt, is een probleem: een jaar duurt immers net iets minder lang dan 365,25 dagen. Doorheen de geschiedenis is het steeds een grote moeilijkheid geweest de tijd op een praktisch haalbare en korrekte manier te organiseren. Het jaar zoals wij het nu kennen, is van oorsprong een Romeinse instelling. Over de eerste oorsprong ervan is niets met zekerheid gekend. Waarschijnlijk was er ooit een jaar met tien maanden dat begon met de maand maart. In de vijfde eeuw voor Kristus of misschien vroeger ontwikkelden de oude Romeinen dan een jaar met 355 dagen en 12 maanden. Om in overeenstemming te blijven met de zonne-omwentelingen was er om het andere jaar een schrikkelmaand, februari had afwisselend 22 en 23 dagen.

Dit systeem, intrinsiek min of meer werkbaar, werd echter grondig gefnuikt door talrijke interventies en misbruiken door Romeinse priesters, die traditioneel een grote invloed hadden op de kalender. Ondanks enkele correcties was in 53 voor Kristus de situatie zodanig uit de hand gelopen, dat de toenmalige pontifex maximus, Gaius Julius Caesar, een kalenderhervorming doorvoerde. Hij behield de 12 maanden, maar zorgde ervoor dat ze in totaal 365 dagen besloegen. Tegelijkertijd bepaalde hij dat er om de vier jaar een schrikkeljaar zou komen. Dit is dus de kalender die, op een kleine wijziging na, nu nog steeds gebruikt wordt. De enige verandering die het systeem nog ondergaan heeft, is er één uit het jaar 1582. Tussen 53 voor Kristus en dat jaar was een discrepantie van tien dagen ontstaan tussen de kalenderdatum en het zonjaar. Om dit op te lossen nam paus Gregorius XIII twee maatregelen. Ten eerste verijdende hij het schrikkelmechanisme zodat er in de toekomst geen problemen meer zouden zijn: voortaan zouden de eeuwjaren geen schrikkeljaren meer zijn tenzij ze deelbaar zijn door vierhonderd. Deze maatregel zorgt ervoor dat het 3323,0769 jaren duurt alvorens er een dag verschil ontstaat tussen de kalender en het jaar, nog steeds dekt het huidige kalendersysteem immers niet de volledige duur van het zonjaar: het verschil bedraagt 26 seconden per jaar. De kalender liep door de regeling van Caesar toen tien dagen voor op de datum binnen het zonjaar. Dus liet hij als tweede maatregel op de vierde oktober de vijftiende volgen. Een radicale oplossing, die even surreëel als efficiënt was. Het invoeren ervan was andere koek. De katholieke wereld volgde de maatregel binnen enkele jaren, de protestantse en orthodoxe wereld veel later. Nu is, op een aantal islamitische landen na, de Gregoriaanse kalender algemeen aanvaard.

Daarmee is nog niets gezegd over de jaartelling. Een van de meest voor de hand liggende manieren om dit te doen, is gewoon vanaf een bepaald punt beginnen te tellen. Dat in onze maatschappij de jaartelling een kristelijke ontstaansgeschiedenis heeft, zal wel niemand verbazen. Het instellen van de kristelijke era ligt ingebed in het probleem van het jaarlijkse bepalen van de paasdatum. Tot in de zesde eeuw gebeurde dit aan de hand van een heidense era, die van Diocletianus. Op dat moment kreeg een monnik, Dionysius Exiguus, de opdracht van paus Johannes I de paasdatum te berekenen. Dionysius vond het onaanvaardbaar dat hij hierbij moest uitgaan van een tijdrekening die ingesteld was door Diocletianus, die als keizer een belangrijk kristenvervolger was. Daarom besloot hij als pragmatisch man een kristelijke era te berekenen, en daarbij uit te gaan van het geboortjaar van Jezus Kristus. Dit bepalen was echter allesbehalve eenvoudig, uiteenlopende bronnenmateriaal moest naast mekaar gelegd worden en in overeenstemming gebracht. Uiteindelijk plaatste Dionysius de geboorte van Christus 525 jaar eerder. Dat dit jaartal historisch niet korrekt is, kon de goede man natuurlijk niet weten. Belangrijker was dat de kerk zich weer op een bijkomende maatschappelijke verankering mocht verheugen. Net zoals de kalender kende ook de kristelijke era een langzame maatschappelijke erkenning, zo duurde het tot in de 18e eeuw alvorens men bijvoorbeeld ook in jaren voor Kristus begon te rekenen.

(kvv)

Komt Kuifje op tijd, of wordt het toch Kristus?

In deze millenniumwende zal de geschiedenis ingaan als die waarin de doem van de computerbug gevreesd wordt. Maar hoe verteerde men de overgang duizend jaar geleden? Het blijkt dat de theorieën over en naar aanleiding van de komst van het jaar duizend mee ten grondslag liggen aan het ontstaan van de kruistochten, het antisemitisme en zelfs voelbaar zijn tot in de Kuifje-albums.

een officiële Romeinse staatsgodsdienst wordt. Prompt worden millennialistische ideeën minder akuit — de voedingsbodem ervoor is namelijk verdwenen — en worden ze, via de theorieën van Augustinus van Hippo, gesitueerd in het leven na de dood.

Joachim van Fiore, een Zuid-Italiaanse monnik (1135-1202) werkte dat beeld van de geschiedenis verder uit. Hij verdeelde — als een soort oerversie van Hegel — de geschiedenis onder in drie era's: die van de vader, van de zoon, en tenslotte die van de

nen en de joden hebben die waarheid niet erkend, dus moeten de joden niet menselijk zijn." De stap naar populaire beelden van de jood als onmenselijke kindermoordenaar is snel gezet.

De vervlochtenheid van de gebeurte-

Millennium & Apocalypse

Millennium

De eerste betekenis van millennium is een periode van duizend jaar. De term millennialisme slaat op een mystiek geloof in periodes van duizend jaar. Geleidelijk aan, met het kristendom als vehikel, wordt het millennialisme verbonden met een ander concept: de apokalips, of het geloof in de ondergang van de wereld. De overgang, de scharnier die deze twee zaken verbindt is de 'paroesie': de verwachte tweede komst van Kristus.

Het kristelijke geloof in de apokalips is een directe erfgaam van de joodische godsdienst: al in de achtste eeuw voor Kristus vinden we er sporen van. Die idee neemt een hoge vlucht als de joden onderdrukt worden door de Romeinen, en het is dat geloof in een snelle komst van Kristus die de Romeinen zal verslaan en een nieuw Israël zal stichten dat door de eerste kristenen — het kristendom begint zijn geschiedenis niet voor niets als een joodische sekte — wordt overgenomen en verder ontwikkeld. De kristenen worden onderdrukt door de Romeinen en projecteren hun hoop in een immanente komst van Kristus — hij werd verwacht in de eerste of tweede eeuw — die hen zou redden en de Romeinen straffen.

Akuit

Het boek dat als geen ander dat geloof uitdrukt is natuurlijk dat van de Openbaring, een tegen het einde van de eerste eeuw geschreven — met allegorische beel-

Toch slaagt men er niet in om millennialistische theorieën helemaal te verdonkeremen omdat andere auteurs, Gregorius van Tours is er één van, het millennialisme nog altijd sterk verdedigden. Vanaf de achtste eeuw nam het getal duizend immer stijgende magische en dreigende proporties aan. De originele millennialistische ideeën kwamen weer in zwang en werden nu stevig bestreden door de Kerk. Het kristendom was ondertussen geïnstitutionaliseerd en stevig vervlochten met de seculiere machthebbers. Het kwam de Kerk dan ook allerminst uit dat men nadacht over dingen als berechting tijdens dit aardse leven, want dit zou de ongetelste klassen aan het denken kunnen zetten over wat rechtvaardig is en niet. De officiële millennialistische ideeën worden door de Kerk gedeeltelijk gesensureerd, en kabbelen rustig voort.

In de elfde en twaalfde eeuw krijgt het geloof in het millennium evenwel een nieuwe injectie, dit keer uit conservatieve hoek en door figuren als Rupert van Deutz en Hildegard von Bingen. Oorzaak is de veranderde politieke constellatie en de opkomst van de scholastiek die beide leiden tot gevoelens van fragmentatie en onzekerheid, wat dan weer de vernoemde conservatief-reactionaire reactie uitlokt. De gregoriaanse hervormingen luidden een peri-

heilige geest. Hij zag de geschiedenis als een geschiedenis van goddelijke interventie, waarbij de era waarin hij leefde die van de geest en van de perfectie was, de spirituele voltooiing van de wereldgeschiedenis. Fiore's theorieën waren te moeilijk voor de grote massa, en sijnelden in een sterk gesimplificeerde vorm door. Vooral omdat de Franciscanen zich identificeerden met de spirituele monniken die Fiore voorspeld had. De Franciscanen promootten vervolgens een andere populaire profetie: dat de laatste Franse koning voor het einde van de tijden Jeruzalem zou bezetten. Gedurende die periode zouden de joden zich allemaal tot het kristendom bekeren.

Profetie

Deze drie verwante theorieën: de ideeën van Augustinus van Hippo, die van Joachim van Fiore en die over de 'slapende keizer' begonnen deel uit te maken van de algemene kennis, van het wereldbeeld van een groot deel van de bevolking.

Laten we deze ideeën nu eens toepassen op de toenmalige gebeurtenissen. Eén van de minder leuke kanten aan de angst voor het millennium is dat de theorieën erover hebben bijgedragen tot de ontwikkeling van het antisemitisme en een indirecte aanleiding vormden voor de pogroms. Nooit waren de Joden zo sterk geïntegreerd in Europa als voor het jaar duizend, nooit was de tolerantie jegens hen zo groot. De theologen van de kristelijke Kerk hadden het er evenwel moeilijker mee. Toen het Romeinse imperium verdween, behield de Romeinse staatsgodsdienst — het kristendom — het Romeinse rechtstelsel, waarin de joden beperkt maar getolereerd werden. Beperkt omdat ze gezien werden als 'de vijanden van Kristus' en omdat ze economische rivalen waren. Getolereerd dankzij de theorie van Augustinus die gezegd had dat de joden beschermd moesten worden omdat ze een cruciale rol te spelen hadden in de redding van het mensdom: hun berouw en vrijwillige bekering zou de nadering van het millennium en de bijhorende tweede komst van Kristus aankondigen.

Augustinus' theorie was evenwel autodestructief. De bekering van de joden en de paroesie werd verwacht ergens rond het jaar 1000 of 1033. De kerkelijke leiders geloofden zo rotsvast in dit schema dat ze concrete gebeurtenissen in hun tijd in het licht van deze millenniumtheorieën interpreterden. Op dat moment werden de joden een van de grootste problemen, de 'Judenfrage' was geboren: de joden weigerden namelijk zich te bekeren, een slag in het aangezicht van het geloof van de kristenen. De joden van hun tijd, luide een verklaring, waren te dom om te snappen. De redenering liep ongeveer als volgt, in de woorden van J. Cohen: "Iedere man is begiftigd met de mentale capaciteiten om de waarheid van het kristendom te herken-

nissen gaat verder. De theorieën rond het millennium vereisten de komst van een antikrist, want die moet eerst overwonnen worden voor de echte Messias kan komen. Wie was de grootste vijand van het kristendom in die tijd: Al-Hakim, want die had in 1009 in Jeruzalem heiligschennis gepleegd door de Kerk van het Heilig Graf te vernietigen. Met andere woorden: een van de oorzaken — zeker niet de belangrijkste — van de kruistochten zijn de millenniumtheorieën. De joden werd verweten dat ze een komplot smeedden met Al-Hakim. Bovendien waren de kruisridders intellectueel niet al te verfynd: we zullen de vijanden van Kristus in het Oosten bestrijden, terwijl we Kristus's vijanden in onze eigen streken — de joden dus — nog niet uitgeschakeld hebben. De pogroms waren van een legitimatie voorzien, dat er nog een stevig financieel extraatje — buit — aan vast zat, was voor de kruisvaarders ook mooi meegenomen natuurlijk.

Ook de populaire theorie van de laatste Franse koning behoort tot dit netwerk van gebeurtenissen. Emich von Leiningen — wellicht de meest barbaarse van alle kruistochtleiders — zag zichzelf als de laatste Franse koning voor het einde der tijden. De gekruisigde zou aldalen om hem te kronen, hij zou zijn vijanden vernietigen, Jeruzalem veroveren en het einde der tijden zou aanbreken.

De eerste millenniumwende en het gefilosofeer erond hebben zonder twijfel bijgedragen — nogmaals, het is zeker niet de enige noch de belangrijkste oorzaak — tot twee dingen: ten eerste het ontstaan van de kruistochten en de daarmee gepaard gaande pogroms. Ten tweede, de demonisering van het beeld dat het gewone, ongetelste volk van de joden had als onmenselijke wezens, de kant-en-klare zondebok voor alles wat fout loopt in de samenleving. Het is dat gepopulariseerde beeld van de joden dat we bijvoorbeeld vinden in de oorspronkelijke, ongesensureerde versie van het Kuifjes-album 'De geheimzinnige ster', waarin de komst van een asteroïde het einde van de wereld lijkt in te luiden, en gesuggereerd wordt dat de schuld bij de joden ligt.

Ondertussen nadert de tweede millenniumwende met rasse schreden. Religieuze doemscenario's duiken weer op. Het einde van de wereld is weer nabij, de kadentie troef. Een asteroïde nadert en zat — wie weet — het menselijke ras vernietigen. De sauriërs achterna. En wij, wij kunnen alleen maar wachten op wat zal gebeuren, op het einde van het millennium, en vragen stellen. Komt de asteroïde op ons af? Is Saddam de antikrist? Zal Kuifje ook dit keer op tijd komen? Of komt Kristus dan toch nog eens een tweede keer terug? Heeft hij zich gewoon van millennium vergist?

Benny Debruyne

den — gekodeerde tekst bestemd voor de eerste kristenen. Vooral hoofdstuk twintig is voor ons belangrijk: daarin staat een visioen van een engel die uit de hemel needaalt en Satan als straf in een put gooit, voor een periode van duizend jaar — de eerste verwijzing naar een periode van duizend jaar. Nadat Satan zijn duizendjarige straf heeft uitgezeten, wordt hij bevrijd en volgt er onmiddellijk een rebellie: Satan strijdt tegen de heiligen en verliest, waarna de doden voor God verschijnen en berechtigd worden.

Alles verandert als het kristendom de katakomben van de vervolging verlaat en

ode van interne kerkelijke zuivering en in toen de Kerk en de seculiere macht van de vorsten uit elkaar begonnen te groeien, werd menig bisschop voor de verscheurende keuze tussen keizer of paus geplaatst. De onzekerheid nam nog toe door de bloei van de scholastiek: het diepgaande intellectuele onderzoek van heidense gedachten zaaide verwarring en vervreemding. Intellectuelen als Rupert of Hildegard zochten soelaas in de monolithische geschiedenis van het kristendom en poogden van daaruit de veranderingen en verwarring van hun eigen tijd te verklaren door ze in een apokalyptisch licht te zien.

Nationale manifestatie voor gelijke rechten

Op zondag 22 maart zal aan het Brusselse Noordstation een nationale manifestatie van start gaan tegen racisme en discriminatie, en voor gelijke rechten en solidariteit. Bijna honderd organisaties ondertekenen een platformtekst waarin vooral 'stemrecht voor migranten' centraal staat. De initiatiefnemer van de actie is Chirojeugd Vlaanderen.

Na Zwarte Zondag — 24 november 1991 — gingen een aantal initiatieven van start waaronder Hand in Hand, Charta '91 en Objectief.479.917. Vandaag zijn we zes jaar verder. In die periode blijkt hard gewerkt te zijn: grote en minder grote betogingen, petitities en feesten, debatten en publicaties, cordon sanitaire, konserten en spotjes op TV, acties voor gelijke rechten en ga zo maar door. Massale betogingen zijn altijd sterke instrumenten geweest in de strijd voor democratie, verdraagzaamheid en gelijke rechten. Dit blijkt ook uit studies die hierover de jongste tijd werden gepubliceerd en de verschillende bewegingen de raad meegeven om dan ook geregeld dit sterke instrument te gebruiken. Massa-manifestaties tonen aan dat een groot deel van de bevolking niet gediend is met extreemrechts en zijn gedachtegoed. Dat ontnemt deze partijen de kans om zich aan te dienen als de spreekbuis van de 'stijgende meerderheid'. Massabetogingen dragen, naast andere initiatieven, ook bij tot een klimaat waarin onverdraagzaamheid en racisme niet aanvaard worden. Met dergelijke initiatieven wordt ook druk uitgeoefend op de politieke besluitvorming. Zeker wanneer opgestapt wordt met een zeer grote groep deelnemers, gesteund door vele en vooral grote organisaties en daarachter een duidelijk eisenpakket.

Het probleem met de betogingen van de jongste jaren was dat er toe opgeroepen werd door verschillende organisaties, een beetje 'in gespreide slagorde'. Chirojeugd Vlaanderen heeft nu het initiatief genomen om een aantal organisaties rond de tafel te brengen in een poging om tot één gemeenschappelijke manifestatie te komen: Die poging is blijkbaar geslaagd. Het voordeel van zo'n brede samenwerking — ondertussen al bijna honderd organisaties ondertekenden het platform — is dat de kans op een massale aanwezigheid groter wordt. Daartegenover staat dat men inhoudelijk minder duidelijk kan zijn ingevolge de grote verscheidenheid aan organisaties en standpunten

Vooroordelen

In de platformtekst staan drie thema's centraal. Op de eerste plaats manifesteren de organisaties voor gelijke rechten. Al

meer dan twintig jaar hebben alle werknemers gelijke rechten bij de sociale verkiezingen. Dit moet volgens de initiatiefnemers een voorbeeld zijn voor alle terreinen van de samenleving. Op politiek vlak betekent dit dat ook migranten aan verkiezingen moeten kunnen deelnemen. Een tweede centrale thema is het 'anti-racisme': een andere huidskleur, een andere godsdienst, andere gewoonten mogen geen redenen zijn om mensen datgene te ontzeggen waar ze als volwaardig burger recht op hebben. Het derde strijdpunt waarop de actievoerders hameren is 'democratie, rechtvaardigheid en solidariteit'.

Over de passage in de platformtekst: "Op het politieke vlak betekent dit dat ook migranten aan verkiezingen moeten kunnen deelnemen" zijn de organisaties het eens. Maar over de weg daartoe, de strategie zeg maar, leven toch verschillende meningen: er is de automatische toekenning van de Belgische nationaliteit, het stemrecht na vijf jaar verblijf, de open grondwetswijziging... Zo uit de organisatie Objectief.479.917 kritiek op het feit dat bij Hand in Hand alleen het thema 'Gemeentelijk stemrecht voor migranten' centraal staat. Volgens de organisatie blijven migranten, zelfs met gemeentelijk stemrecht, in een tweederangs statuut zitten aangezien er niets wordt gedaan rond hun onderwijs, huisvesting en werkgelegenheid. Objectief.479.917 houdt vast aan de automatische toekenning van stemrecht aan migranten (wetsontwerp Harmie), en verwerpt daarmee de geleidelijke invoering van het stemrecht. Hierdoor zou men volgens Objectief het basiskoncept van racisme voeden, namelijk dat de migranten het probleem zijn. Migranten moeten dan via het gemeentelijk stemrecht maar "eens in de praktijk bewijzen" dat er geen probleem is en dat ze "voldoende integratiewil" vertonen. Zulke redenering is volgens Objectief een bevestiging van de huidige vooroordelen. Zij verwijzen hieromtrent ook naar Nederland, waar het gemeentelijk stemrecht voor migranten reeds werd ingevoerd in de jaren tachtig, maar waar tot op vandaag geen werk werd gemaakt van het nationaal stemrecht voor

migranten.

Vanuit de bekommernis van de initiatiefnemers voor een zo breed mogelijke eenheid zijn de organisaties wel overeengekomen dat zij zich als *Initiatief 22 maart '98* wel uitspreken over het uiteindelijke doel

(stemrecht en gelijke rechten), maar niet over de te volgen strategie. Wat in de praktijk betekent dat elke organisatie haar eigen invulling kan geven.

Bart De Schrijver
Ann Van De Moortel

Filmreeks New Harvest in Stuc: 'Gummo'

Tornado houdt alles samen

Harmony Korine. De naam zegt u wellicht niet veel, en toch hebt u er al van gehoord. Hij is één van de wonderkinderen van de film, iemand van wie grootse dingen verwacht worden. Op zijn negentiende schreef hij het scenario van Larry Clark's 'Kids'. Nu, vier jaar later, presenteert hij zijn eigen debuutfilm, 'Gummo'.

Een zweem van ambitie kan de jongeman niet ontzegd worden. Sinds D.W. Griffith — lang geleden ondertussen — is er volgens Korine niet veel verandering gekomen in de manier waarop films gemaakt worden. Tijd om daar verandering in te brengen, vindt hij. Korine heeft het niet voor de narratieve structuur van de doorsnee film die trouw het driedelige schema van inleiding, ontwikkeling en slot volgt: "ik kan geen plots verdragen, omdat ik niet het gevoel heb dat het leven plots heeft", zegt hij zelf. In 'Gummo' hoef je dus geen afgelijnd verhaal, noch karakterontwikkeling te zoeken. De tegenstelling tussen de 'good' en de 'bad guys' is afwezig.

Maar hoe brengt Harmony dan wel harmonie in zijn films? Hij wil een nieuwe manier van naar films kijken, ingang doen vinden. Film moet volgens Korine een "ervaring worden waarbij de beelden vanuit alle richtingen komen". Daarvoor heeft hij een 'plot' nodig dat hem toelaat verschillende scènes, als "slices of life", gewoon naast elkaar te plaatsen. Het middelpuntvliedende mechanisme dat Korine gebruikt om de traditionele, narratieve structuur te doorbreken en zijn scènes als scherven naast elkaar te zetten, is een tornado.

Braziliaanse

'Gummo' speelt zich namelijk af in klein dorpje in Midden-Amerika dat nooit hersteld is van een tornado die daar twintig jaar geleden voorbij kwam geraasd. Daar worden we meegenomen in de leefwereld

van twee pubers, die op zoek zijn naar om het even welke vorm van afleiding om de verveling die hun leven eigen is te bestrijden. Ze slenteren rond, doen zo'n beetje stoer, doden af en toe een zwerfkat om die te kunnen verkopen, en worden al eens 'high' op Braziliaanse wijze, door lijm te snuiven.

Hun belevenissen worden afgewisseld met fragmenten uit het alledaagse leven van de andere bewoners van het dorpje Xenia. Net zoals de tornado bijvoorbeeld een televisie in een boom deed terechtkomen, is er iets in dat alledaagse leven dat niet werkt, dat niet normaal is. "Je hebt alle ingrediënten van het alledaagse leven: je hebt de familie, de huisdieren, je hebt broers en zussen, je hebt vrienden — maar één ervan hangt in de boom", aldus koproducer Robin O'Hara. Net zoals 'Kids' probeert hij door te dringen in de psyche van hedendaagse tieners, alleen bevinden die zich nu niet in een grootstad maar in een saaie provinciestadje.

Bijna alle rollen worden vertolkt door niet-acteurs. Ook de lokaties zijn 'echt' en geen studiokonstrukties. Zijn mozaiek van naast elkaar geplaatste scènes wilde hij onder andere uitwerken door te werken met verschillende visuele stijlen en manieren van filmen. Korine zocht contact met één van de meest geroemde kameramannen, de Fransman Jean Yves Escoffier. Escoffier verblufte de filmwereld bijvoorbeeld met het kamerawerk dat hij deed voor 'Les Amants du Pont Neuf' van Leo Carax, waarvan vooral het eerste half uur visueel verbluffend is.

Moelijk is de film daarom niet. Korine is een verhalenverteller in hart en nieren, alleen doet hij dat op een andere manier. De bedoeling is dat de film als geheel meer is dan de som van de scènes. Maar dat hangt van de kijker af.

Benny Debruyne

'Gummo' is te bekijken in de Stuczaal, op zondag tweëntwintig en zaterdag drieëntwintig maart, respectievelijk om acht uur en halfelf. Verdere info: zie agenda of Stucboekje.

(advertentie)

van fifties tot seventies, van klassiek tot modern

Kringloopwinkel Spit, alles wat je kot nodig heeft

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

SPIT
KRINGLOOPCENTRUM

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

Overspel, dronkenschap en moord

Verleden week bracht het gezelschap 'Sorties de secours' — het verzameld akteertalent van de Leuvense romanisten — in teater Malpertuis het stuk 'Hop Signor' van de Belgische dramaturg Michel de Ghelderode. Het werd een vertoning met weelderige kostuums en burleske scènes, met een schitterende muzikale begeleiding, en waarin de schone schijn van de aristokratische renaissancemaatschappij in Vlaanderen op zijn kop gezet werd.

Voor veel Vlamingen is Michel de Ghelderode (1898-1962) een nobele onbekende. Het hoeft niet te verwonderen: de man was weliswaar van Vlaamse origine — zijn echte naam was Adolphe Martens — maar hij schreef in het Frans. Regisseur Bernard Mouffe schetst de teneur van het gespeelde stuk als volgt: "Hop Signor is een meesterwerk dat op een subtiel manier de ongebreidelde lichtheid van het renaissancestische Vlaanderen tot uiting brengt. Die maatschappij werd gekenmerkt door de constante spanning tussen de buitensporige strakheid van de religie en de explosie van wilde en vieselijk genot. Zoals in al zijn

stukken duikt Ghelderode in de weelderige sfeer van een tijdperk door overvloedig gebruik te maken van pruiken, vermommingen, parfums enzoverder. Aan de hand van een barokke en heerlijk groteske stijl slaagt Ghelderode er wonderwel in om een beeld te schilderen van het klowneske leven tijdens het carnaval."

Het stuk brengt inderdaad een schitterend beeld van de "Vlaamse Kermis", waarin gruwel en spel centraal staan. Elke vorm van integriteit, elk hoogdravend ideaal wordt op een speelse manier ontkracht — wat van Ghelderode trouwens een witte raaf maakt in een tijd waar de dodelijke strijd tussen de grote totalitaire constructies langzaam maar zeker vorm krijgt. Het spreekt voor zich dat die karnavalisering van de traditionele waarden en de welvoegelijkheid enkele belangrijke slachtoffers maakt. Op de eerste plaats de religie. Het vrome Vlaanderen blijkt plots een land te zijn waar overspel, dronkenschap en moord schering en inslag zijn. De clerus wordt uiteraard niet gespaard: één van de personages is een sadomasochistische non die zichzelf om de vijf stappen met de zweep bewerkt. Het tweede slachtoffer is de aristocratie. Achter een "adelijk" huwelijk gaat een schrijnende realiteit schuil: een tragi-

sche, frigde vrouw die uiteindelijk in een dodelijke val zal gelokt worden en een aantrekkelijke jonkman die verteerd wordt door een morbide passie voor een beul. De tragische gebeurtenissen worden gadeslagen door twee schertsende narren en twee standbeelden die uiteindelijk als enigen overblijven.

Het bleek niet eenvoudig om al deze gebeurtenissen en personages in een vlotte vertoning te gieten. Maar regisseur Mouffe, die zijn tijd verdeelt tussen de advocatuur en het regisseurschap, was niet aan zijn profstuk toe: hij regisseerde het romaniatoneel, al in 1995 met 'Casanova' van Apollinaire en in 1996 met 'La Terre est Ronde' van Salacrou. Het eerste stuk, dat hij op negentienjarige leeftijd regisseerde, was trouwens van de hand van diezelfde Ghelderode. Dit hielp hem om een paar rollen uit andere stukken aan 'Hop Signor' toe te voegen aangezien er teveel kandidaat-acteurs waren en hij niet wilde selecteren. Het bleef desondanks een moeilijke onderneming om met amateurs, die daarenboven moeten spelen in een taal die niet hun moedertaal is, een aanvaardbaar niveau te halen. Daarom liet Mouffe de acteurs redelijk vrij maar eiste hij wel een totale overgave. Een acteur getuigt: "Mouffe wil-

(foto Jimmy Debruyne)

de inderdaad dat we ons volledig gaven, want we zouden totaal belachelijk overkomen als we geforceerd akteerden. In het begin liep het allemaal nogal stroef, maar door de intense repetities van de laatste drie weken zijn we er toch geraakt. Mouffe heeft ons trouwens serieus aan het schrikken gebracht toen hij kwaad weglop op de eerste generale repetitie. Het zal wel een truuk geweest zijn om ons nog meer te motiveren."

Alex Demeulenaere

KampusToneel kreëert 'Lemmingen'

"Akteren is één, met elkaar akteren is iets anders"

Bij het woord 'lemmingen' denk je onwillekeurig aan een horde knaagdieren die zich in een ravijn of rivier stort, een soort kollektieve zelfmoord als oplossing voor overbevolking of hongersnood. Alhoewel de diertjes in werkelijkheid niet zo suïcidaal aangelegd zijn als de mit wil doen geloven, worden ze toch geregeld opgevoerd in zwartgallige metaforische beschouwingen bij de menselijke konditie. Zo ook in 'Lemmingen', een toneeltekst van Johan Albalonga aka Jan de Vuyst, die volgende week bij KampusToneel geënceneerd wordt in een regie van de auteur zelf.

In 'Lemmingen' wordt het verhaal van Pepper verteld, — rol van Marc Verschueren, de enige niet-student in de cast — een demagoog die zich graag beroept op zijn 'mei '68'-verleden. Pepper verzamelt als een sakteleider een horde apostelen rond zich die hem als lemmingen blindelings volgen in zijn mooiplaterij. Eén en ander leidt ertoe dat de volgelingen, stuk voor

stuk *natural born losers* die in Pepper een nieuwe profeet of führer vinden, zich laten meeslepen in een fascistoïde spel dat, luidens de auteur, betwist wordt in "een mentale arena waarin zowel Eros als Thanatos rondspelen". Het scharmiermoment van de voorstelling volgt wanneer Pepper zelf zijn menselijke zwakheid niet kan bedwingen en verleid wordt op één van zijn akolieten die hem evenwel resoluut afwijst. Leider en volgelinge komen zo tegenover elkaar te staan en beginnen een strijd op leven en dood.

Dat alles maakt van 'Lemmingen' een harde tekst, boordevol maatschappijkritiek. Een uitdaging voor de jonge en vrij onervaren spelersgroep die gemend wordt door de auteur zelf, in universiteitsmiddelen beter bekend als Jan De Vuyst, stichter en bezieler van het KampusToneel (KaTo). Wannas Daemen, student pedagogie, maakt met 'Lemmingen' zijn akteerdebuut bij KaTo: "In de maatschappijkritiek die hier wordt geformuleerd, kan iedereen zich wel vinden. Alleen wordt hij tot in het absurde uitgegroot en toont hij het gevaar van het 'je m'en foutisme'. Er zit ook een kritiek op een louter negatieve invulling van het post-

modernisme in. Dat merk je ook in het opzet van de voorstelling. Pepper lardeert zijn betogen met citaten uit de wereldliteratuur, waarmee hij indruk maakt. Tegelijk dienen die mooie woorden om de leegheid van zijn discours te kamoefleren. De Vuyst probeert het stuk ook op een min of meer postmoderne manier te ensceneren.

De voorstelling wordt erg choreografisch opgevat met gestileerde en abstracte beelden en podiumbezetting. Die abstractie zit ook in de kostumering. Studenten toneelkostumering van de Antwerpse Akademie ontwierpen als onderdeel van hun opleiding speciaal kledij voor 'Lemmingen'. Het zijn erg grote en logge kostuums geworden — elk in een eigen stijl, afhankelijk

(foto Bart Andries)

van de ontwerper — waarin het erg moeilijk bewegen is, zodat de acteurs automatisch de actie gaan uitvoeren. Ook de setting geeft een extra dimensie aan de voorstelling. Gespeeld wordt er in de kapel van de Zwartzusters, een sakrale ruimte die de donkere, harde sfeer van het stuk nog benadrukt. Het publiek zit er op het podiumvlak, terwijl de acteurs een verhoogd ervoor innemen. Vervreemding troef dus in 'Lemmingen'.

Wannes zelf kwam met het KaTo in contact via een brochure, waarin een oproep stond voor acteurs: "Eerst was er een teaterkursus onder leiding van De Vuyst. De bedoeling was dat de deelnemers zouden doorstroom naar 'Lemmingen', maar uiteindelijk ben ik de enige die overgebleven is uit de oorspronkelijke groep. Het leuke is dat De Vuyst op een erg gemeenschappelijke en rustige manier omgaat met zijn spelers. Hij staat niet voortdurend aan de kant te roepen dat het op niks trekt en wil ook niet per se alles voorspelen. Zo krijg je als acteur veel ruimte om jezelf te ontdekken en te overtreffen." En dat was nodig, zo blijkt: "Zelf heb ik het meest geleerd uit de intieme, erotiserende scènes in het stuk. Op zo'n momenten moet je uit je schulp kruipen en jezelf tonen. Akteren is één, met elkaar akteren is iets anders."

Bart Eeckhout

KampusToneel speelt 'Lemmingen' op 17, 18, 19, 24, 26 en 27 maart in de kapel van de Zwartzusters, Zwartzusterstraat (in de buurt van het beginhof), Leuven.

Zaterdag 21 maart 1998

Zonder omwegen naar de 21ste eeuw.
Een politieke jongerenmeeting die je niet mag missen!

Groep T, Grote Aula - Vesaliusstraat 13 - 3000 Leuven

Voormiddag

- van 10u tot 12u:
- thematische Jongerenbeurs
- werkwinkels
- politieke praatcafés

Middag

- van 12u tot 14u:
- Guy Swinnen unplugged
- broodjesbuffet

Namiddag

- van 14u tot 16u:
- plenum met getuigenissen, 10 strategische keuzes voor de 21ste eeuw en video
- bekendmaking CVP-Jongeren prioriteiten

Alma II - E. Van Evenstraat 2C - 3000 Leuven

Avond

- 18u • maaltijd met speciale gasten in de praatstoel: Lennout & Hauspie, Jean-Luc Diehaene, Luc Van den Brande, Marianne Thijsen, e.a.
- 20u • optreden "Le Mens" + fuif

een organisatie van:

de jongeren CVP

Het einde van menselijke betrekkingen

Iet voor het begin van 'Wolokolamsker Chaussee I-V' worden tv-beelden getoond uit de voormalige DDR, zowel het verwoeste Berlijn als de socialistische heilstaat. De toon is gezet. Vervolgens kijkt het publiek in een spiegel. Tegenover de publiektribune staat een tweede tribune, of een collegezaal, of een beklagdenbank. Vijf door de geschiedenis getekende mensen doen hun verhaal. Ondertussen rollen de legertanks voort. Van Berlijn naar Moskou en terug.

Heiner Müller zag de dokumentering van het leven van anonieme mensen als een centraal onderwerp van de kunst. Kleine mensen maken de grote geschiedenis en zijn er op hun beurt ook weer door beïnvloed. In Wolokolamsker Chaussee I-V

wordt de geschiedenis van het communisme, van de Tweede Wereldoorlog tot de val van de DDR, geïllustreerd aan de hand van vijf belevissen van kleine mensen. Faits divers in het geheel van de geschiedenis, en daarom juist zo belangrijk.

De verschillende personages doen hun verhaal. Vertellend zuigen ze de aandacht van de andere acteurs en van het publiek naar zich toe. De woorden vormen een draaikolk. Betekenissen worden als wrakhout opgestuwd en weer ondergedompeld. Müllers tekst heeft geen leestekens. Hoofletters worden kriskras uitgestrooid. Realistische beschrijvingen en pure poëzie wisselen elkaar af. Regisseur Peter van Kraaij laat aanvoelen dat elke interpretatie van de tekst hier meer dan ooit arbitrair blijft. En de acteurs balansen steeds tussen zichzelf, personage en verteller. Het verhalende wordt slechts af en toe — vooral in het vijfde deel — onderbroken voor samenspel.

Het dwingende van deze teaterle intervenies levert prachtige beelden op. De ex cathedra wordt plots dialoog.

In het eerste deel wordt een gewezen Russisch officier (Josse De Pauw) achtervolgd door een spookbeeld uit de oorlog. Om een voorbeeld te stellen voor zijn ondergeschikten heeft hij een deserteur laten doodschieten. In het tweede deel tracht een sovjetkommandant (Jos Verbist) uit te leggen waarom hij de bataljonsarts heeft gedegradeerd. Zijn toehoorders zijn tevens zijn rechters voor wie hij zijn wetteloos gedrag tracht goed te praten. In het derde deel wordt een sprongtje in de tijd gemaakt. In de arbeidersopstand van 1953 staat de DDR-regering tegenover de stakingscommissies. Een leraar (Robbert So) staat daarbij tegenover zijn vroegere leerling.

Het vierde deel vormt een radicale breuk met het voorgaande. In een groteske voorstelling vergroeft de vleesgeworden

leerd, wordt duidelijk als het over inspiratie gaat. Velen zullen vertellen dat een bepaald stand van de sterren hen tot een intermediair lichaam maakt dat geluiden van outer space opneemt. Grooverider houdt het simpelweg bij een gezonde portie van de good ol' weed. Muziek gaat voor hem nog steeds om een niet te beschrijven gevoel dat hem beklijft bij het horen van sounds die goed samen gaan, meer niet. Ook de freestyle manier van werken acht hij belangrijk omdat deze naar originaliteit leidt, wat ook nodig is bij een DJ-boom waarin zelfs Jan en Piet plaatjes beginnen draaien.

Omdat de muziekindustrie het niet echt zag zitten met wat DJ Grooverider deed, was hij genoodzaakt samen met an-

DJ Grooverider in de Silo

Van Tottenham tot Tokyo

Angeland zou al lang een muzikaal Atlantis geworden zijn, zou het enkel teren op de talloze Oasisklonden van Beatlesklonden. Gelukkig heeft de vaak uitstekende dansmuziek die ons van ginder bereikt, het eiland van een trieste vergelijkbaarheid gespaard. Iemand die hier in niet geringe mate mee heeft voor gezorgd, is Grooverider. Als DJ uit het Londense clubsirkwke geniet hij intussen wereldfaam, iets wat een zeker respect afdwingt maar wat hem verder koud laat zolang hij maar zoveel mogelijk mensen op deze planeet kan doen dansen met zijn pickups. Donderdag 19 maart mag Leuven, en meer bepaald de Silo, voor enkele uren deel uitmaken van Grooverider's global dance-village.

darische acid-houseclub 'Spectrum', werd hem en zijn partner Fabio de kans geboden om op vrijelijke wijze de kunst van het plaatjes draaien te beoefenen. Gezegend met de profetische gave om trends te anticiperen, wist Grooverider perfect wat de mensen wilden horen. Vanuit deze free-style dance-meetings werd het prematurtje geboren van wat later drum'n'bass zou genoemd worden.

Als DJ heeft Groove door zowat alle wateren geworpen: van dub, acid en hardcore-house tot jungle. Tijdens de hoogdagen van jungle in 93-94 bracht hij zijn eerste vinyls op de markt onder zijn nieuwe Prototype label. Met zijn alterego Code-name John produceerde hij de vroege drum'n'bass tunes 'Deep Inside' en 'Dreams of Heaven'. Zoals het een grootmeester betaamt, brengt Groove dingen samen alsof het niets lijkt. Breakbeat wordt met acid geïncorporeerd en dan ondergedompeld in een raggasfeer. Deze termen mogen velen koud laten, wel dient gezegd te worden dat dankzij de overtuigende muzikale kruisbestuiving van Grooverider de metamorfoze van jungle en drum'n'bass in een nieuwe richting werd geholpen. Dat hij iemand is die zijn vakmanschap op straat heeft ge-

deren een eigen industrie op te richten. Vier jaar geleden leken de fundamenten sterk genoeg uitgebouwd om het Prototype-label op te richten. Dit gaf hem een uitlaatklep voor zijn embryonale producties. Waar de eerste twee releases nog de zijne waren, begon hij vorig jaar na een tussenpoos van twee jaar de top van de drum'n'bass-producers, waaronder Ed Rush, Lemon D, Dillinja en Boymerang, rond zich te verzamelen. Pas getekend als artiest bij de Sony-imprint Higher Ground, heeft Grooverider onlangs een dubbel toonalbum van Prototype uitgebracht waarna hij eind dit jaar zijn eerste eigen debuutalbum op de markt zal brengen.

Stefan Huber

DJ Grooverider komt naar de Silo op donderdag 18 maart.

burokratie (Carla Mulder) met haar eigen buro. Die tweekoppige centaur blijft zich plichtsbewust inspannen om staatsgevaarlijke elementen op te sporen. Het stuk is opgehangen aan een sita uit 'The Tempest' van Shakespeare: "O brave new world that has such people in 't!". Ook Kafka's 'Die Verwandlung' is nooit veraf. Het vijfde deel is minder verhalend en meer teateraal. Een Oost-Berlijns gezagsgetrouw partijlid (Josse De Pauw) komt in konflikt met zijn dochter (Robijn Wendelaar) die een pamflet tegen de inval in Praag verspreid heeft. Hun historische achtergrond is te verschillend opdat er ook maar een kans zou zijn dat ze elkaar zouden begrijpen. Hier wordt de tijdgeest weerspiegeld in een onoverbrugbare generatiekloof.

De drang om te vertellen is bij allen onweerstaanbaar. Elkeen draagt zijn verleden mee en dat verleden heeft wonden gemaakt, die ene al dieper dan de andere. Maar helemaal genezen is een utopie. De wonden blijven jeuken en de roof wordt er steeds opnieuw varf gekrabbd. De wonde moet immers steeds een ander uitzicht krijgen, de geschiedenis draait en verdraait. Bij elk nieuw vertellen krijgen de woorden een nieuwe betekenis en wordt het eigen falen ingedamd. Geen enkel verhaal kan zo nog op een unieke wijze verteld worden. Een overweging die Heiner Müller inhoudelijk maar ook vormelijk in zijn teksten legde, al had hij ze allicht liever gewoon gesproken. Müller: "Wanneer ik weet wat ik wil zeggen, zeg ik het. Daarvoor hoef ik niet te schrijven."

Esteticisme

Heiner Müller staat voor verbrokkeling en wordt ook vaak zo geregisseerd. Fragmentering, vernietiging, verval: klassieke epitheta bij het werk van de in 1996 overleden Müller. Wie de geschiedenis toont als een osmose van het individuele en het politieke, komt allicht uit op verscheurtheid, onmacht en leugens. Geschiedenis beschrijft bij Müller — als ze überhaupt al iets beschrijft — de vernietiging van menselijke betrekkingen. Toch stoorde hij zich aan een te eenzijdige interpretatie van zijn werk. Naast de aanwezige destructie en negatie geven zijn teksten immers duidelijke esthetische richtlijnen mee. Vertaalster Patricia De Martelaere, voorheen onbekend met het oeuvre van Müller, maakt zelfs gewag van een soort esteticisme. Bepaalde tekstflarden zijn bijzonder poëtisch, gewoonweg mooi eigenlijk. Dat is het paradoxale en ergens ook wel schokkende: dat schoonheid en vernieling elkaar zo dicht nabij zijn, dat het afstotelijke gesublimeerd wordt en de pantservuist een fluwelen handschoen aantrekt.

Vóór de vernietiging en de schoonheid komt tenslotte het konflikt, de voortdurende invraagstelling, de strijd. Dialektiek vormt de motor van de geschiedenis. Heiner Müller beëindigde 'Wolokolamsker Chaussee I-V' in 1987. Toen hij het voor die tijd provocerende manuscript voorlegde aan de sensuurcommissie van de DDR kwam er geen reactie. In 1988 las hij deel V voor in het Deutsches Theater in Oost-Berlijn. Nog steeds geen reactie. Toen wist hij het: als ze niet meer verbieden, is het afgelopen. Zonder strijd geen bestaan? Zijn stem beëfde om het afscheid van de DDR. Een jaar later viel de muur. De dichter is een ziener.

Peter Mangelschots

Teater Antigoné brengt Wolokolamsker Chaussee I-V op maandag 23 en dinsdag 24 maart om 20u30 in de Vlamingenstraat 83. Tickets en info: Stuc, tel 20 81 33. Het tekstboekje uitgegeven door Behuquin in samenwerking met Kaaitheater en Antigone kost 200 frank.

JO MEUWISSEN

Alle verhuur Video-, klank- en lichtmateriaal Videoschermen tot 4 m DISCOBAR EN CD'S met of zonder D.J. KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

(advertentie)

"Al die prachtige jonge intellektuele studenten"

Luc De Vos was vorige week in Leuven om twee nummers te brengen op de Studentenproms van maandag (zie artikel p.5). De man had dus nog energie in overvloed om Veto te woord te staan. Aangezien De Vos al zoveel vragen beantwoordt heeft in zijn leven was het onze bedoeling om, na zijn mening over het konsert te hebben gevraagd, hem eens te confronteren met een aantal al dan niet willekeurige dilemma's waaruit hij — mis toelichting — een antwoord kon kiezen.

Veto: Ken je Leuven eigenlijk een beetje, ben je er al veel op stap geweest?

Luc De Vos: «Jaja, zeker. Ik ben hier al veel uitgeweest. Ik heb hier zelfs mijn legerdienst gedaan, in de kazerne van Heverlee. Dat is natuurlijk al een tijdje geleden, in 1985 als ik me het goed herinner. Jaja, 't is hier goed in Leuven.»

Veto: Wat vind je van het evenement?

De Vos: «Ik vind het enorm meevallen. Ik had over het geheel geen vooroordeel maar het allereerste waar je natuurlijk aan denkt, is het feit dat het allemaal geen professionele muzikanten zijn. Goed samen spelen is gewoon een heel moeilijk gegeven. Ik kan uit ervaring spreken binnen Gorki over de problemen wat het samenspeelen met vier mensen tweewegbrengt. Wat moet dat dan niet zijn als er rond de honderd studenten/amateurmuzikanten samen muziek maken. Daarom hield ik een beetje mijn hart vast, in het begin, want nu vind ik het echt in orde, ik vind het een heerlijke avond.»

Veto: Heeft men Luc De Vos echt moeten overhalen om te komen zingen?

De Vos: «Nee. Het was de eerste keer van mijn leven dat ik gevraagd werd te zingen voor een symfonisch orkest en dan nog wel voor al die prachtige jonge intellektuele studenten, wat moet je nog meer hebben?»

Veto: Hoe klinkt het om een van uw nummers met symfonisch orkest te horen? Was de bewerking van 'Lieve Kleine Piranha' een beetje naar je zin?

De Vos: «Het was een unieke ervaring. Ik schrok er wel van toen ik het nummer voor de eerste keer hoorde. Het doet altijd plezier als mensen een nummer van je bewerkten. Dat is trouwens nog niet zoveel gebeurd; Kris De Bruyne heeft onlangs eens een nummer van ons opgenomen, maar verder ken ik eigenlijk niet veel mensen die onze muziek spelen. Pieter Leenknegt heeft anders mijn nummer wel goed aangepakt. Hij heeft op de juiste momenten de juiste tirlantijntjes gelegd. Die gast is een goede werker. 't is een genie maar vooral ook een werker. Volgens mij gaat hij er niet door zijn dit jaar als hij al dat werk daarin heeft gestoken (lacht).»

Veto: Kan je eigenlijk noten lezen?

De Vos: «Nee, en ik ga er nu niet meer aan beginnen. Ik moest er allemaal veel vroeger aan begonnen zijn. Ik merk dat bijvoorbeeld aan mijn pianospel, ik mis bepaalde dingen. Nu begin ik er spijt over te krijgen dat ik het niet heb geleerd toen ik klein was. Ik kom immers uit een kleine boerenarbeidersfamilie waar het niet vanzelfsprekend was de zoon naar een muzikale school te sturen. Ik ben niet te lui om het nog te leren maar wel te oud. Als je jong bent kun je alles, maar een keer boven de dertig en een oude klootzak is het heel moeilijk nu nog nieuwe dingen te leren. Ik merk dat ook aan mijn gitaarspel. Toen ik twintig was, kon ik nog constant nieuwe dingen bijleren maar de laatste tijd komt daar niet veel meer van.»

Veto: En het schrijven van liedjes, gaat dat nu ook moeilijker?

De Vos: «Nee. Integendeel. Ik schrijf nu veel meer liedjes dan vroeger. Er is een zekere roetine in gekomen. Ik vind van me-

zelf dat ik eigenlijk een ambachtsman ben geworden. En als ambachtsman vind ik dat ik in mijn domein de beste ben. Je moet dat ook denken anders geraak je gewoon niet verder. Je moet aan de andere kant oppassen voor ambachtsverstarring en daarom luister ik veel naar andere platen. Ik ben bijvoorbeeld enorm fan van al die nieuwe Belgische muziek zoals Flowers for Breakfast of Deus. Die invloeden vermijden dat een wat ouder wordende muzikant op een onbewaakt moment alles wat te gemakkelijk gaat nemen. Zo kan men denken akkoord A wordt normaal gevolgd door akkoord B, maar door hun invloeden denk ik nu eerder spontaan, shit, akkoord X kan misschien ook? Ik laat me dan ook graag beïnvloeden. Ik denk niet dat dat nalopen

mijn gezegende leeftijd. Dat is ook gezond, denk ik.»

Veto: De leeftijd speelt je wel parten, zo te horen?

De Vos: «Ja. Ja. Vanaf mijn twintigste denk ik al dat ik een oude zak aan het worden ben. Het zit gewoon in mijn karakter. En dan loop ik tussen al die jonge mensen hier en denk ik van sommige dat ik hun grootvader zou kunnen zijn. Mensen verwijten mij soms dat ik daar zo over zit te zagen maar ik kan er niet aan doen, ik voel me gewoon ieder jaar ouder en ouder worden. Ik zal dat gevoel wel nooit meer kwijtraaken. Binnen vijftien jaar ben ik vijftig, ik kan me dat niet voorstellen! Het moet walgelijk zijn om vijftig jaar te zijn. Ach, ik zal er wel eens een filosofische dissertatie over schrijven (lacht).»

(foto Jimmy Debruyne)

is, ik vind het gewoon zo'n machtige muziek!»

Veto: Je hebt ooit gezegd dat de laatste plaat van The Smashing Pumpkins zo'n dijk van een plaat is en dat het je betrachting is het ooit beter te doen. Waar denk je dat je staat met je nieuwe plaat "Ik ben aanwezig"?

De Vos: «Ik denk niet dat het al zo ver is. We moeten natuurlijk nog groeien. Misschien ga ik rond mijn zestigste ook zo'n prachtige plaat maken. Maar ik denk wel dat we met deze plaat in de goede richting aan het gaan zijn. Er staan de hardste dingen op die we ooit gedaan hebben maar ook de zachtste. Dat vind ik ook zo prachtig aan de Smashing Pumpkins. Ik hou gewoon veel van popmuziek én ik ga veel naar optredens. Zelfs op mijn leeftijd, als een oude klootzak van vijfendertig, kan ik nu nog altijd verrukt zijn door zo een optreden bij voorbeeld de Pumpkins. Na het optreden lig ik dan in mijn bed en denk ik, shit, ik moet beter kunnen en dan speel ik nog twee uur gitaar. Die drang zit er nog altijd in, zelfs op

Veto: Humo of De Standaard?

De Vos: «Humo. Hoewel we erin zijn afgebroken met onze laatste plaat blijft het mijn lijfblad. Ik vind dat een prachtig blad. Vanaf 1978 heb ik het nog geen enkele week niet gelezen. We hebben altijd goede kritieken gehad in Humo, nu is het wat minder, misschien begrijpt Gert van Nieuwenhove (Humo-journalist) mij niet zo goed. In een tijd waarin de meeste teksten gaan over serial killers en cyberspace maak ik net een plaat over Bobbejaanland en over kafee Chez Rita. Dat was nu net de mop van deze plaat. Misschien is van Nieuwenhove gewoon niet intelligent genoeg om de pointe van de mop te snappen. Nee, De Standaard vind ik maar een saai blad, ik lees het zelf niet. Gelukkig heb ik er zelf ooit voor geschreven en toen ging het nivo natuurlijk wel de hoogte in (lacht).»

Veto: Droom of Daad?

De Vos: «Droom natuurlijk. Ik heb daar nog verhalen over geschreven voor Studio Brussel. Ik vind dat we moeten leven in de

droom. Is dat niet poëtisch? De daad op zich is eigenlijk niet nodig want dromen zijn gewoon belangrijker. Zeg, dat wordt hier bijna een filosofisch traktaat! Slauerhoff heeft ooit gezegd "alleen in mijn gedichten kan ik wonen", wel, ik zeg "alleen in mijn dromen kan ik wonen".»

Veto: Schuld of Boete?

De Vos: «Boete. Ik vind het louterend om af en toe eens gestraft te worden, bijvoorbeeld door je lief. Als ze kwaad is geweest, mag ze je gefust wat kletsen op je blote billen geven. Dat doet meer deugd dan je hele leven met schuldgevoelens rond te lopen. Ik heb nogal snel last van schuldgevoelens. Ik ben altijd blij als ik boete mag doen. Katoelisme is toch een prachtige godsdienst, hé? Gaan biechten 'n, het is voorbij.»

Veto: To be or not to be?

De Vos: «Wel, 'ik ben aanwezig' wil eigenlijk zeggen 'ik leef nog'. Na alles wat ik al heb meegemaakt — en daar zitten nogal wat stommititeiten tussen — leef ik toch nog. Dan is het logisch dat ik kies voor to be in plaats van afwezig te zijn. Pas op, ik denk daar over na hoor, de titel 'ik ben aanwezig' is eigenlijk het tegengestelde van 'ik ben afwezig'. Ik ben echt blij dat ik aanwezig ben, dat ik leef.»

Boerenjongen

Veto: Duvel of Hoegaarden?

De Vos: «Duvel. Mensen zitten altijd te zeggen dat ik dronken op het podium sta. Ik drink inderdaad wel wat pinten op het podium. Maar dat is nog altijd ver van het imago dat ik heb. Ik vind dat wel een beetje jammer. Het zijn trouwens mijn zaken als ik graag een pint drink om me wat beter te voelen op het podium. Die stomme Hautekiet vraagt me dan bijvoorbeeld op de radio "En hoe is het met je alkoholisme-probleem?" Dat zijn gewoon mijn zaken. Ik drink zeer graag Duvel. Het brengt me gewoon in mooie, gelukkige droomsteren. Niet dat ik er inspiratie van op doe, maar ik maak wel mijn beste liedjes als ik een kater heb. Wat je echter nooit mag doen, is eerst wafels eten en daarop Duvel drinken. Dat is gewoon een deegbom van jewelste in je maag!»

Veto: Anja of Mia?

De Vos: «Anja. Iedereen zegt altijd dat Mia ons mooiste liedje is. Ik begrijp nog altijd niet waarom het in de top honderd van Studio Brussel staat. Anja was een van de eerste liedjes die we gemaakt hebben en een van mijn lievelingsongs. Van Mia weet ik zelfs niet zo goed meer hoe het nu juist tot stand is gekomen. Dat was eigenlijk een improvisatie van ons in de studio. We hebben het gemaakt zonder zeveren, dat dat nu juist onze grootste hit is. We zaten in 1991 in de studio, ik had nog 4 liedjes liggen en Wouter (van Belle, producer van de eerste Gorky-plaat) vroeg me op een zeker moment "Heb je er nog wat liggen?". Ik speelde de song, we zijn beginnen jammen met Wouter op de piano en het is zo, in one take jam, op de plaat terechtgekomen. We hadden dus een half uur Mia gespeeld, de beste stukken werden er uitgeknipt en aan elkaar geplakt.»

Veto: Een masker of de mens erachter?

De Vos: «De mens erachter. Ik merk jammer genoeg soms ook bij mezelf dat ik altijd de vrolijke Frans op het podium uithang terwijl ik dat eigenlijk niet ben. Mijn masker is misschien dat ik soms van mijzelf denk dat ik een intellectueel genie ben, maar op het podium ik de gewone boerenjongen speel. Nee, ik ben geen intellectueel maar ik lees wel heel veel, dat is mijn lievelingslijstverdrif. Ik ben wel altijd in vijf boeken tegelijk bezig: Louis Paul Boon, Ben Elton, zelfs Buck Danny, maar geen pretentieuze Hollanders, nee, dan veel liever een eenvoudige bescheiden Vlaamse jongen zoals Herman Brusselmanns.»

Pascal Seynhaeve
Benny Debruyne